

سرشناسه	وزارت تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان
عنوان و نام پدیدآور	علائم و تابلوها: دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان
وحدت ویراست	وزیرتاسیس
مشخصات نشر	تهران: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۲۰۰ صفحه، جدول
فروست	دفتر تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی، شماره نشر: ۱۳۶۸
شابک	مقررات ملی ساختمان، پروژه ساخت پیست
دسته‌بندی فهرست‌نویس	۹۷۸-۶۰۰-۱۱۳-۱۷۰-۷
موضوع	ساختمان‌سازی - صنعت و تجارت - مقررات - ایران
موضوع	Construction industry - Law and legislation - Iran
موضوع	نشان و تابلوها - هندسه - مقررات - ایران
موضوع	Signs and signboards - Iran - Standards
شماره افزوده	مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی
شماره افزوده	Road, Housing and Urban Development Research Center
شماره افزوده	مقررات ملی ساختمان، پروژه []
شماره افزوده	KHDP0001601
شماره افزوده	۷۳۰۵۵
شماره کاتالوگ ملی	۱۵۷۱۸۸۸

مقررات ملی ساختمان ایران

مبحث بیستم

علائم و تابلوها

دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان
ویرایش دوم (۱۳۹۶)

کتابخانه راه، مسکن و شهرسازی

نام کتاب: مبحث بیستم: علائم و تابلوها

تهیه کننده: دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان

شماره نشر: ک-۱۳۶۸

ناشر: مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

نوبت چاپ: دوازدهم ۱۳۹۹، ویرایش دوره

تیراژ: ۵۰۰۰ نسخه

نقش و زیری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: اداره نشریات و چاپ مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۳-۱۷۰-۷

کلیه حقوق این اثر برای تهیه کننده محفوظ است

نشانی ناشر: تهران، بزرگراه شیخ فضل ۱۰۰۰، پلاک ۲، روبروی فاز ۲ شهکد فرهنگیان، خیابان نارنگی، خیابان شهید عین

مردی، خیابان حکمت، صندوق پستی ۱۹۸۶-۱۳۳۱۵۰، تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۵۹۴۶، فکس: ۸۸۳۸۱۳۳

پست الکترونیکی: pub@bhrc.ac.ir، وبسایت: pub.bhrc.ac.ir، فروش تک‌نویسی: فروش تک‌نویسی

به نام خدا

پیش‌گفتار

مقررات ملی ساختمان در تمامی کشورها فوایدی هستند که به نحوی اجرای آن‌ها توسط شهروندان الزام قانونی پیدا می‌کند. ادراک مشترک کلیه عوامل و عناصر مرتبط اعم از دولت، دولت‌های محلی، مردم و مهندسان، موجب می‌گردد که منافع ملی ناشی از حفظ و افزایش بهره‌وری از سرمایه‌گذاری‌های ملی و هم چنین حفظ جان و منافع عمومی بهره‌برداران ساختمان‌ها بر منافع سازمانی دستگاه‌های اجرایی و یا منافع دولت‌های محلی و هم چنین منافع فوری سرمایه‌گذاران ترجیح داده شود. بدیهی است توافق و التزام بر این دسته از منافع و خواسته‌ها در قالب برنامه توسعه نظام ملی ساخت و ساز تحقق می‌یابد.

از سال ۱۳۶۶ مقررات حاکم بر جنبه‌های مهندسی و فنی ساختمان (طراحی - نظارت - اجرا)، توسط وزارت راه و شهرسازی در قالب مقررات ملی ساختمان به تدریج وضع و استفاده از آن الزامی شده است. توسعه آموزش عالی، مراکز فنی و حرفه‌ای و سازمان‌های نظام مهندسی موجب افزایش نیروی انسانی متخصص و ماهر در سطح کشور گردید و به موازات آن مقررات ملی ساختمان و استانداردها و آیین‌نامه‌های ساختمانی نیز به همت اساتید و صاحب‌نظران شاغل در حرفه به صورت دوره‌ای مورد بازنگری و تجدید جاب‌قرار گرفته‌اند. در حال حاضر این مقررات به درجه‌ای از کمال و غنا رسیده است که به عنوان مرجع و منبع آموزشی ضمن تأمین نیاز نسبی دانشگاهیان و جامعه مهندسی کشور، سازندگان و بهره‌برداران، ابزار و مرجع کنترل لازم را برای اطمینان از کیفیت ساخت و سازها برای ناظران و بازرسان فراهم نموده است.

مقایسه کیفیت ساختمان‌ها بویژه از حیث سازه‌ای در سال‌های اخیر با قبل از تدوین مقررات ملی ساختمان مؤید تأثیر این مقررات در ارتقای کیفیت ساختمان‌ها و سیر تکاملی آن در جهت تأمین ایمنی، بهداشت، رفاه و آسایش و صرفه اقتصادی می‌باشد اما با مقایسه آمار کمی و کیفی، وضع موجود کشور با میانگین شاخص‌های جهانی فاصله قابل توجهی وجود دارد.

برای جریان فاصله شاخص‌های پیش گفته شده لازم است اولاً نهادهای حاکمیتی سیاست‌گذار و برنامه‌ریز و مراجع صدور پروانه ساخت‌های کنترل و نظارت را مورد بازنگری قرار داده تا سیستم

نظارت جدی‌تری نسبت به گذشته، جامع و مفیدتر مصلحت استاندارد و اجرای نظارت ملی ساختمان اعمال گردد. این سازمان‌های عطف مهندسی ساختمان، سنگ‌بنای حرفه‌ای دانشکده‌ها و مراکز آموزشی و تحقیقاتی است. این اساس در ترویج و توسعه نظارت وضع مجدد آگوستوری و سایر نمونه‌های عینی رعایت مقررات مانع شده و معرفی فرآیندهای نوین و به‌منظور گذار از سنتز آن تلاش قدردان، ناآشنا مهندسان و سازندگان که وضعیت اساسی در اعمال ضوابط و مقررات ساختمانی را در طرح‌ها، اجرا و نظارت ساخت و سازها بر عهده دارند تا به روز رسانی دانش فنی و مهارت حرفه‌ای و با نگرش بر اصل اخلاق حرفه‌ای خود نسبت به اجرای مقررات ملی ساختمان است. از پیش‌آموز و ورزیده و کارفرمایان و مالکان نیز ضوابط - سازه به رفاه، مقررات ملی ساختمان است. نبود همچنین مرده به عنوان بهره‌برداران نهایی می‌تواند با افزایش سطح آگاهی از حقوق خود نقش اساسی در ارتقای کیفیت و ترقی فرایض مضامین در کیفیت و بهره‌وری ساختمان‌ها و ایجاد نگرش رفاه در آینه ساختمان‌های با کیفیت ایجاد نماید.

در خاتمه این کلیه اساتید و صاحب‌نظران و تدوین کنندگان که در ابتدا سازمان راه، مسکن و شهرسازی مباحث مقررات ملی ساختمان تلاش نموده و در همکاری با این وزارت از صبح گوشه‌های تاریخ نموده‌اند، سیاست‌گذاران مهندسی برای دست‌اندرکاران ساخت و ساز از دستگاه‌های نظارتی و کنترلی مراجع صدور پروانه و کلیه افرادی که اجرای این مقررات را مستحق‌ترین به زمین و سازه و حیثیت می‌دانند، از روی موفقت و سرافرازی در دستگاه‌های مسئول می‌باشد.

عباس آخوندی

وزیر راه و شهرسازی

شماره ۵۵۴۸

هیأت آمان دانش ساختمان فنیان - ویرایش دوم (۱۳۹۶)
رئیس هیأت آمان فنیان: مهندس محمد مهدی باقری
رئیس هیأت آمان فنیان: مهندس سید محمد علی باقری
رئیس هیأت آمان فنیان: مهندس سید محمد علی باقری
رئیس هیأت آمان فنیان: مهندس سید محمد علی باقری

هیأت آمان فنیان

ت

هیأت تدوین کنندگان بحث بیستم مقررات ملی ساختمان - ویرایش دوم (۱۳۹۶)
(بر اساس حروف الفبا)

الف) شورای تدوین مقررات ملی ساختمان

عضو	• مهندس شاپور طاحونی	رئیس	• دکتر محمد تقی احمدی
عضو	• مهندس بهروز علمداری میلانی	عضو	• مهندس محمدرضا نصاری
عضو	• مهندس سمعد غازی سلحشور	عضو	• دکتر حمید باقری
عضو	• مهندس یونس فلی زاده طیار	عضو	• دکتر سعید بختیاری
عضو	• دکتر بهروز گنجیری	عضو	• دکتر حمید بدیعی
عضو	• دکتر حامد مظاہریان	عضو	• دکتر ناصر بنیادی
عضو	• دکتر محمودرضا ماهری	عضو	• مهندس محسن بهرام غفاری
عضو	• دکتر بهروز محمدکاری	عضو	• دکتر محسن تهرانی زاده
عضو	• مرحوم مهندس حشمت ا. منصف	عضو	• مهندس محمدابراهیم دادرشت
عضو	• دکتر سیدرسول میرفادری	عضو	• مهندس سید محمد تقی رائفی
عضو	• مهندس ناصر نجیمی	عضو	• دکتر علی اکبر رمضانپور
عضو	• مهندس سیدرضا هاشمی	عضو	• دکتر محمد شکرچی زاده
		عضو	• مهندس علی اصغر طاهری بهیمانی

ب) اعضای کمیته تخصصی

رئیس	• دکتر ناصر بنیادی
عضو	• مهندس محمدرضا بقاپور
عضو	• مهندس محمد بیات
عضو	• مهندس سید محمد صباغ رضوی
عضو	• مهندس اسفندیار صدیقی
دبیر	• مهندس سید محمدرضا میر عبدالباقی

با تشکر از همکاری صمیمانه آقای مهندس امیرحسین رفعتی

پ) دبیرخانه شورای تدوین مقررات ملی ساختمان

- مهندس سهیلا پاکروان
- دکتر بهنام مهرپرور
- مهندس سید محمدرضا میر عبدالباقی
- معاون دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان و دبیر شورا
- رئیس گروه تدوین مقررات ملی ساختمان
- کارشناس معماری دفتر تدوین مقررات ملی ساختمان

مقدمه ویرایش دوم

گذشت بیش از ۱۲ سال از انتشار نخستین ویرایش مبحث بیستم مقررات ملی ساختمان در سال ۱۳۸۴ و ایجاد تغییرات زیاد در صنعت ساختمان کشور طی این سالان، از جمله گسترش حجم ساختمان‌ها و افزایش ساخت و سازهای بلندمرتبه بویژه در کلانشهرها و همچنین با توجه به تأکید صورت گرفته در ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، نیاز به تجدیدنظر در مبحث تابلوها و علائم که بطور محسوس با ایمنی سازندگان و مجریان و بهره‌برداران ساختمان‌ها در ارتباط است، را دوجندان کرده بود.

در ویرایش پیش رو از مبحث بیستم مقررات ملی ساختمان، علاوه بر الزامات پایه‌ای چون رنگ و شکل علائم ایمنی بازدارنده، هشداردهنده، الزام کننده و آگاه کننده نسبت به شرایط ایمن و علائم صوتی و نوری و با حرکات دست، که در ویرایش نخست نیز آورده شده بود، بر علائم ایمنی در کارگاه‌های ساختمانی، تابلوهای ایمنی در کلیه ساختمان‌ها برای هدایت متصرفان به دسترس‌های خروج و راه‌های امداد رسانی و علائم مربوط به فضاها و کارگاه‌های تأسیساتی ساختمان و کارگاه‌های صنعتی و خدماتی (به عنوان یکی از تصرف‌های شایع ساختمانی در شهرها) و علائمی که لازم است در مخازن و لوله‌ها و حمل مواد بویژه در تصرف‌های درمانی بکار گرفته شوند نیز پرداخته شده است.

بدین لحاظ این علائم دامنه گسترده‌تری یافته و قادر هستند تا دسترسی به ایمنی در ساختمان‌های بزرگتر و با تأسیسات پیچیده‌تر امروز را تسهیل نمایند. این رویکرد باعث شده که علائم و تابلوهای ایمنی بعنوان ابزاری تأثیرگذار در تأمین ایمنی در ساختمان‌ها و کارگاه‌ها مورد بهره‌برداری قرار گیرند.

تلاش جهت استفاده از علائم شناخته شده بین‌المللی و آشنا بودن آنها برای افراد مختلف و بومی سازی استفاده از این علائم با شرایط ساخت و ساز در کشور، ملاحظه دیگری است که در ویرایش جدید تداوم یافته و علاوه بر ساکنین محلی، قابلیت استفاده بیشتر برای مهمانان و افراد ناآشنا و حتی اتباع دیگر کشورها از ساختمان‌ها و محوطه‌های مجتمع‌های ساختمانی را فراهم می‌سازد. امید است که مقررات این مبحث نقش و جایگاه صحیحی در ارتقای ایمنی شهروندان و صنعت ساختمان و بهبود شرایط محیطی بسازد.

کمیته تخصصی مبحث بیستم مقررات ملی ساختمان ایران

۱۳۹۶

خ

صفحه	عنوان	فهرست مطالب
۱	۱-۲۰- کلیات	
۱	۱-۱-۲۰- اهداف	
۲	۲-۱-۲۰- دامنه شمول	
۳	۲-۲۰- تعاریف و نحوه کاربرد	
۱۹	۳-۲۰- ضوابط کلی	
۱۹	۱-۳-۲۰- تابلوهای الزامی برای نصب در محرف‌های مختلف ساختمان‌ها	
۲۳	۲-۳-۲۰- محدوده نصب علائم تصویری و تابلوها	
۲۳	۳-۳-۲۰- محدودیت‌های مکان نصب علائم تصویری و تابلوها	
۲۴	۴-۳-۲۰- الزامات ساخت و نصب علائم تصویری و تابلوها	
۲۵	۵-۳-۲۰- الزامات ایستایی و سازه علائم تصویری و تابلوها	
۲۶	۶-۳-۲۰- الزامات نوع و مقاومت مصالح تابلوها	
۲۶	۷-۳-۲۰- الزامات الکتریکی تابلوها	
۲۷	۸-۳-۲۰- نگهداری و تعمیر تابلوها	
۲۸	۹-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی تصویری و تابلوها	
۳۰	۱۰-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی در برابر حریق	
۳۱	۱۱-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم نوری	
۳۲	۱۲-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم صوتی	
۳۳	۱۳-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی کلامی	
۳۳	۱۴-۳-۲۰- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی با حرکات دست	

۲۵	۴-۲۰- ضوابط علائم تصویری و نوری راه خروج
۳۵	۱-۴-۲۰- ضوابط علائم خروج اضطراری
۳۵	۲-۴-۲۰- موارد استثناء در نصب علائم خروج اضطراری
۳۶	۳-۴-۲۰- نصب علائم خروج در ارتفاع نزدیک تراز کف در فضاهای گروه تصرف م-۱
۳۶	۴-۴-۲۰- نورپردازی علائم خروج
۳۸	۵-۴-۲۰- علائم نورانی مسیر خروج
۲۰-۵-	تابلوی راهنمای واکنش اضطراری و نقشه‌های راهنمای تخلیه خروج
۴۱	۱-۵-۲۰- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری
۴۲	۲-۵-۲۰- مندرجات تابلوی راهنمای واکنش اضطراری
۴۳	۳-۵-۲۰- محل نصب تابلوی راهنمای واکنش اضطراری و تابلوهای تخلیه اضطراری
۴۴	۴-۵-۲۰- شرایط نصب تابلوهای راهنمای واکنش اضطراری و تخلیه اضطراری ساختمان
۴۴	۵-۵-۲۰- نشانه تصویری در تابلوی راهنمای واکنش اضطراری
۲۰-۶-	تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاه‌ها
۴۷	۱-۶-۲۰- ضوابط کلی علائم ایمنی الزامی در کارگاه‌ها
۵۰	۲-۶-۲۰- ضوابط کلی تابلوهای ایمنی مربوط به کارگاه‌های موقت کوتاه مدت ساختمانی و راهسازی
۲۰-۳-	تابلوهای ایمنی دائمی ساختمان کارگاه‌های صنعتی و موتورخانه‌ها و تأسیسات ساختمان‌ها
۵۱	۴-۶-۲۰- ضوابط نصب علائم و برجسب‌های ایمنی بر روی مخازن و لوله‌های حمل سیالات خطرناک در ساختمان کارگاه‌ها و موتورخانه تأسیسات ساختمان
۵۵	

۶۲- ۲۰-۷- تابلوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های

ساختمانی

- ۶۳- ۲۰-۷-۱- ضوابط کلی تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های ساختمانی
- ۲۰-۷-۲- تابلوهایی که نیاز به مجوز ندارند، تابلوهای نیازمند مجوز و تابلوهای غیرمجاز
- ۲۰-۷-۳- تابلوهای غیر مجاز
- ۲۰-۷-۴- انواع پلاک‌ها و تابلوهای مجاز
- ۲۰-۷-۵- سطح مجاز تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی
- ۲۰-۷-۶- محدوده نصب انواع تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی
- ۲۰-۷-۷- مطالب تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی
- ۲۰-۷-۸- رنگ و نور بردازی تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی
- ۲۰-۷-۹- تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی ناهماهنگ

۷۴ فهرست استانداردهای قابل استفاده

۲۰-۱- کلیات

۲۰-۱- کلیات

بیمار رسانی محیطی در صورت بهره‌گیری مناسب می‌تواند نقش دارای اهمیتی در تأمین سلامت، ایمنی، بهره‌دهی مناسب، امنیت، بهداشت و صرفه اقتصادی فرد و جامعه، در رسانی اهداف قانونی، مهندسی و مقررات ملی ساختمان، دانشه‌بند طراحی، مهندسان نظیر و مدیران کارگاه‌ها و پیمانکاران و مراجع صدور پروانه ساختمان‌های دولتی و عمومی و خصوصی، کارفرمایان و مالکان ساختمان‌های در حین بهره‌برداری ملزم هستند تا بیماررسانی در محیط زندگی مردم را به نحو موثر و مطلوب انجام دهند. تابلوها و علائم از موثرترین ابزارهای بیماررسانی محیطی محسوب می‌گردند و در محلهایی که احتمال خطر تهدید کننده سلامت و ایمنی افراد وجود دارد، از تابلوها و علائم ایمنی بهره‌برداری می‌شود.

باید توجه داشت که نصب علائم ایمنی ذکر شده در این مقررات نباید به منزله جانشینی سایر دیگر اقدامات لازم برای کنترل و پیشگیری مانند نظارت‌های مهندسی و اصلاح روش کار و ایجاد شرایط کار بی‌خطر تلقی شود.

۲۰-۱-۱- اهداف

هدف کلی از تدوین این مقررات نصب و استفاده از تابلوها و علائم به منظور تأمین سلامت و بهداشت، ایمنی، امنیت و صرفه جویی در منابع است. بدین منظور در ساخت و نصب و یکبارگیری تابلوها و علائم و در ارائه اطلاعات و هشدارهای ایمنی، باید تسهیلات عمل نموده تا از نظیر ساخت و نصب می‌خطر و ایمن باشند. به لحاظ آنکه این مقررات برای تهیه تابلوها و علائم مختلف تدوین شده، اهداف مورد نظر از آن به قرار زیر است:

الف) ارائه ویژگی‌های کلی علائم و تابلوها برای یکبارگیری بهتر آنها توسط کاربران.

ب) تدوین مقررات کلی تابلوها و علائم هشدار دهنده.

پ) تدوین مقررات برای تابلوها و علائم هشدار دهنده در ساختمان‌ها و کارگاه‌ها.

مبحث بیستم

ت) تدوین مقررات کلی تابلوها و علائم برای نصب در محوطه مجتمع‌های ساختمانی، به منظور تأمین ایمنی مردم در فضاها عمومی و مشاع.

۲۰-۱-۲- دامنه شمول

این مقررات شامل طراحی، ساخت، نصب و نظارت و بهره‌برداری از تابلوها و علائمی که به تحقق اهداف مقررات ملی ساختمان یاری می‌کنند، مانند تابلوها، پلاک‌ها و دیگر وسایل پیام‌رسانی، از قبیل علائم حرکتی دست، علائم صوتی و نوری و اژیرهای خطر و غیره در ساختمان‌های در دست بهره‌برداری با تصرف‌ها و کارکردهای مختلف، کارگاه‌های ساختمانی و ساختمان کارگاه‌های صنعتی در حال انجام کار است. بدین لحاظ ارتباط نزدیکی بین این مقررات که به ایجاد ایمنی در ساختمان محیط‌های کاری توجه می‌کند و قوانین و آیین‌نامه‌های وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی که به مسائل نیروی انسانی و کارگری می‌پردازد وجود دارد و این قوانین و مقررات باید همسو و هماهنگ با هم باشند.

۲۰-۲- تعاریف و نحوه کاربرد

تایلو: ابزاری برای پیام‌رسانی تصویری است. ممکن است دارای سازه یا فاقد آن بوده، به ساختمان یا دیوار الصاق شود یا روی زمین، نرده و امثال آن قرار گیرد.

علائم: پیام‌هایی هستند که با استفاده از رنگ، نوشتار، تصویر، نور، گفتار، صوت و حرکت، پیامی را برای آگاهی به مخاطب منتقل می‌کنند.

علائم ایمنی: علائمی هستند که توسط تایلو، رنگ، علامت نورانی (روشنایی) یا علائم صوتی، زینت کلامی یا علائم ناشی از حرکت دست، توصیه‌ها و اطلاع‌رسانی درباره ایمنی عمومی و بهداشت کار را انتقال می‌دهند و شامل علائم تصویری، علائم نورانی، علائم نوری، علائم صوتی، علائم کلامی و علائم ایمنی با حرکات دست می‌گردند.

رنگ‌های دارای مفهوم ایمنی: در علائم تصویری، نوری و نوری ایمنی، رنگ‌های خاص دارای مفاهیم معینی است. جدول ۱ بیان‌کننده معنای این رنگ‌ها است.

جدول ۱

رنگ	معنا و مفهوم	دستور
قرمز	بازدارنده (علاوه خطر)	کار خطرناک، ایست، توقف اضطراری، نخلیه
قرمز	آگاه‌کننده	تجهیزات آتش‌نشانی
زرد/کهربایی	هشداردهنده	مواظب باشید، احتیاط کنید، بیازمایید
آبی	الزام‌کننده و حکم‌کننده	کار با اقدام خاص مثل استفاده از وسایل حفاظت فردی
آبی	آگاه‌کننده نسبت به راه و امکانات مربوط به افراد ناتوان جسمی و حرکتی	فضاهای پناه، امکانات مناسب سازی شده برای استفاده افراد ناتوان جسمی حرکتی
سبز	آگاه‌کننده نسبت به راه و شرایط ایمن	راهنمایی به خروجی‌های حریق، راه‌های امداد رسانی، کمک‌های اولیه، برگشت به حالت عادی

علائم تصویری: علائمی دیداری که با ترکیبی از شکل، رنگ، نوشته، سمبل و نشانه تصویری حاوی پیام مشخصی برای مخاطبین هستند.

علائم تصویری (از جهت کاربرد):

الف- علائم تصویری ایمنی در ساختمان‌ها و کارگاه‌ها: علائمی است که دارای پیام‌های منع‌کننده کار خطرناک یا هشدار وجود خطری یا الزام به انجام کاری یا راه‌های گریز از خطر یا کمک‌های اولیه، با نشانه تصویری و رنگ‌های خاص باشد و شامل انواع زیر است:

علائم تصویری بازدارنده: منع‌کننده کاری است که احتمال خطر را افزایش می‌دهد یا آن را به وجود می‌آورد.

خصوصیات اصلی:
الف) دایره ای شکل

ب) نشانه تصویری به رنگ سیاه روی زمینه سفید با حاشیه دایره و خط مورب به رنگ قرمز (از چپ به راست که قسمت قرمز رنگ حداقل ۲۵٪ سطح علامت را بپوشاند).

سیگار نکشید

آتش روشن نکنید

عبور پیاده ممنوع

با آب خاموش نکنید

آب آشامیدنی نیست

ورود افراد متفرقه ممنوع

شکل شماره ۱

علائم تصویری هشدار دهنده: علائمی که احتمال بروز خطر را هشدار داده و لزوم احتیاط در انجام کار را بیان می‌کند.

خصوصیات اصلی:
الف) مثلثی شکل

ب) نشانه تصویری به رنگ سیاه روی زمینه زرد با حاشیه سیاه (قسمت زرد رنگ حداقل ۵۰٪ سطح علامت را بپوشاند).

خطر افتادن

خطر

خطر مواد سمی

خطر مواد خورنده

خطر مواد رادیواکتیو

خطر سقوط بار

خطر وسایل نقلیه صنعتی

خطر برق

شکل شماره ۲

علائم تصویری الزام‌کننده: علائمی که الزام و اجبار در کار خاصی را بیان می‌کند.

خصوصیات اصلی:
الف) دایره ای شکل

ب) نشانه تصویری سفید رنگ روی زمینه آبی (قسمت آبی رنگ حداقل ۵۰٪ سطح علامت را بپوشاند).

استفاده از عینک ایمنی الزامی است

استفاده از کلاه ایمنی الزامی است

حتماً دستها را بشوید الزامی است

استفاده از ماسک ایمنی الزامی است

استفاده از کفش ایمنی الزامی است

استفاده از دستکش ایمنی الزامی است

استفاده از لباس ایمنی الزامی است

استفاده از محافظ صورت الزامی است

استفاده از کمربند ایمنی الزامی است

شکل شماره ۳

علامت تصویری مربوط به وجود تجهیزات آتش نشانی:

علامتی که اطلاعاتی را راجع به امکانات و تجهیزات آتش نشانی ارائه می‌کنند.

خصوصیات اصلی:

الف) مربع یا مستطیل شکل

ب) نشانه تصویری سفید رنگ روی زمینه قرمز (قسمت قرمز رنگ حداقل ۵۰٪ سطح علامت را بپوشاند).

کپسول اطفای حریق

شنگل اطفای حریق

اعلام حریق نردبان

علامت صوتی

شکل شماره ۷

علامت مکمل جهت دار برای دسترسی به تجهیزات آتش نشانی

علامتی که مسیر و جهت دستیابی به وسائل اطفای حریق را ارائه می‌کنند.

خصوصیات اصلی:

الف) مربع یا مستطیل شکل

ب) نشانه تصویری سفید رنگ روی زمینه قرمز (قسمت قرمز رنگ حداقل ۵۰٪ سطح علامت را بپوشاند).

شکل شماره ۸

A

علامت ایمنی مکمل در تراز کف فضاها:

این علامت علاوه بر تابلوها و علامت نصب شده در تراز دید افراد، به منظور حرکت نیم خیز در شرایط دودگرفتگی فضا، در تراز کف یا نزدیک به آن نصب می‌شوند.

تابلوها و نقشه‌های راهنمای تخلیه و واکنش اضطراری در سوانح:

شکل شماره ۹

این تابلوها شامل موارد زیر است:

الف- نقشه‌های راهنمای تخلیه اضطراری در سوانح

تابلوهای مستطیل شکلی که با استفاده از نقشه ساختمان، محل راه‌ها و دسترس‌های خروج و محل وسائل آتش نشانی و فضاهای پناه و محل تجمع ایمن و بازشوهای امداد رسانی در طبقه و غیره را به منظور استفاده متصرفین و بهره برداران ساختمان نشان می‌دهد.

ب- تابلوها و علامت راهنمای واکنش اضطراری در سوانح

تابلوهای مستطیل شکل، حاوی نقشه خلاصه شده ساختمان و توضیحات ایمنی تکمیلی است. این تابلو علاوه بر اطلاعات مندرج در نقشه تخلیه اضطراری، محل شیرهای اصلی گاز و تابلوهای برق و محل اتصال به شیر آب آتش نشانی و غیره را به منظور استفاده امدادگران، علاوه بر متصرفین ساختمان مشخص می‌کند.

علامت مربوط به مکان‌های ایمن برای افراد ناتوان جسمی - حرکتی:

علامتی که اطلاعاتی در مورد امکانات و تجهیزات مرتبط با ایمنی ناتوانان جسمی - حرکتی در بناهای مناسب سازی شده و فضای پناه آنان ارائه می‌کنند.

خصوصیات اصلی:

الف) مربع یا مستطیل شکل

ب) نشانه تصویری سفید رنگ روی زمینه آبی (قسمت آبی رنگ حداقل ۵۰٪ سطح علامت را بپوشاند).

شکل شماره ۱۰

تابلوی معرف کاربری: تابلویی است که علامت آن شامل حروف، اعداد، اشکال، تصاویر، تزئینات، نمادها، یا نظائر آن‌ها باشد و به منظور پیام رسانی محیطی درباره معرفی کاربری در همان ملک یا ساختمان نصب و از معبر عمومی قابل رویت باشد (مانند تابلو مغازه‌ها و ادارات و نظایر آن).

- ج- تابلو و علامت تصویری متحرک: تمام یا بخشی از آن به منظور خاصی حرکت کند.
- ح- تابلو و علامت تصویری قابل حمل: قابلیت جابجایی به مکانی دیگر دارد.
- خ- تابلو و علامت تصویری برقی: تابلویی است که سیم کشی برق داشته و کارکرد آن گاهی با در همه اوقات با نیروی برق است. ولی علامت تصویری و نامونی که با منبع روشنایی خارجی نورپردازی می‌شود، مشمول آن نیست.
- د- شیشه نویسی: هر آگهی منصوب، متفوش و متصل به سطح شفاف و بزرگ و یا قرار گرفته در پشت شیشه که از بیرون قابل تشخیص باشد شیشه نویسی محسوب می‌شود.
- ذ- پلاک: تابلوهایی کوچک با حداکثر مساحت تعیین شده در این محبت که پیام‌هایی چون معرفی کاربری‌های مستقر در بنا دارد.
- ر- برج: علامتی منصوب بر پایه از مصالح قابل انعطاف مثل پارچه و نظایر آن است.

انواع تابلوها و علامت تصویری (از جهت مدت زمان استفاده):

- الف - علامت تصویری و تابلوی موقت: برای مدتی محدود به نمایش در می آید. درجین تابلوهایی الزامی به استفاده از مصالح مقاوم نیست، اما نکات ایمنی باید رعایت شود.
- ب- علامت تصویری و تابلوی دائم: محدودیتی به لحاظ مدت زمان نصب نداشته باشد. تابلوهایی که جواز نصب آنها دارای زمان محدود است نیز در صورتی که امکان تمدید جواز داشته باشند، تابلوی دائم محسوب می گردند.
- سازه تابلو: وسیله نگهدارنده سطح علامت تصویری و آگهی آن است.
- آگهی تابلو و علامت تصویری: شامل مجموعه پیام تصویری، رنگ و مطالب آن‌ها است.

مساحت تابلو: اندازه سطح یکپارچه درون قاب و علامت تصویری و سازه اطراف آن و در صورت نبودن قاب، سطح یکپارچه آگهی تابلو است.

تابلو و علامت تصویری ناهماهنگ با مقررات: تابلویی است که با این مقررات و ضوابط مصوب دیگر مغایر باشد.

مسئول تابلو و علامت تصویری: دارنده مجوز تابلو از نهاد قانونی صدور پروانه ساختمان تا زمان برپائی و استفاده از تابلو مسئول تابلو و در خاتمه جمع‌آوری آن است. در مواردی که نیاز به اخذ جواز نباشد، مسئولان مؤسسات و نهادهای عمومی و خصوصی که نصب آن تابلو و علامت تصویری

تابلوی تبلیغاتی: تابلویی است که علائم و پیام آن اشاره به کسب، خدمات یا تسهیلات و تاسیساتی می‌کند که معرف کاربری‌های موجود در محل نصب آن نباشد و یا اگر در آن محل نصب شده، از نظر مسئولین پیامی تبلیغاتی محسوب شود.

تابلوی انتظامی (ترافیکی): تابلویی است که پیامی را برای تنظیم، هشدار یا راهنمایی عبور و مرور وسائل نقلیه یا مردم، به کمک حروف یا علائم، انتقال می‌دهد.

تابلوی نام ساختمان: تابلویی است دارای پیام معرفی ساختمان، در محل‌های مجاز نصب می‌شود.

تابلوی راهنما به اماکن و راهنمای مسیرها: تابلویی است که در حریم خیابان‌ها و یا سایر فضاهای شهری قرار گرفته و به محل وقوع کاربری، مقصد یا مسیر مناسب برای مراجعه مردم (سواره یا پیاده) اشاره می‌نماید.

تابلوی اطلاع‌رسانی: تابلویی است حاوی اطلاعات شهری در مقیاس محله، ناحیه و یا شهر که در فضاهای شهری پیام‌رسانی می‌کند.

انواع تابلوها و علامت تصویری (از جهت نوع مصالح، شکل و اتصال):

- الف- تابلو و علامت تصویری کتیبه (افقی): مستقیماً منطبق و متصل به دیواره خارجی بنا یا به عناصر سازه‌ای به صورت موازی با دیوار خارجی بنا نصب می‌شود.
- ب- تابلو و علامت تصویری طره (عمودی): به صورت عمود بر دیواره یا نمای ساختمان و سازه نصب می‌شود.
- پ- تابلو و علامت تصویری حجم دار: ضخامت آن بیش از ۲۵ سانتیمتر بوده، و یا در آن از عناصر حجم دار که بیش از ۲۵ سانتیمتر ضخامت دارند استفاده شده باشد.
- ت- تابلو و علامت تصویری روی بام: هر نوع علامت تصویری که بر بام ساختمان نصب شود.
- ث- تابلو و علامت تصویری ایستاده (با پایه مستقل): توسط پایه نگهدارنده روی زمین قرار می‌گیرد. پایه نگهدارنده می‌تواند سازه خاص تابلو یا توده یا دیوار باشد.
- ج- تابلو و علامت تصویری روی سایبان: به سایبان‌های بنا نصب یا ترسیم شده و یا از آنها آویخته باشند. چنین سایبان‌هایی عبارتند از: سازه‌هایی با پوشش مناسب که از جداره ساختمان بیرون زده و بخشی از فضای مجاور بنا را می‌پوشانند.

علائم صوتی ایمنی:

پیام‌های شنیداری است که انتشار آنها با فرکانس ثابت یا متغیر صد انجام می‌شود (مانند زیر خط). برای اینکه علائم صوتی در فواصل طولانی‌تر قابل شنود باشند لازم است فرکانس علامت صوتی به گونه قابل توجهی از حدود صداهای محیط بالاتر باشد (برای مثال ۱۰۰ dB بالاتر از سطح صدای محیط در همان فرکانس)، ملتریکه صوت به سادگی قابل تشخیص بوده و گوش خراب نباشد.

علائم ایمنی کلامی:

پیام‌های ایمنی از قبل هماهنگ و تعیین شده که توسط انسان و یا صدای مصنوعی صورت زنده یا ضبط شده ارائه می‌شود. از علائم ایمنی کلامی می‌توان به منظور هدایت غمبخت محتمل‌تره ایمنی استفاده نمود. مکالمات اینگونه پیام‌ها باید واضح و خلاصه و به راحتی قابل درک باشد. چنانچه به جای علامت دستی از علائم کلامی استفاده شود، حتی امکان باید از لغات جدول زیر استفاده شود و در صورت استفاده توأم هماهنگ باشند.

جدول ۲	
کلمه	مفهوم کلمه
شروع	شروع عملیات
ایست	قطع بوقت عملیات
بانان	بانان عملیات
بالا	بالا بردن یک بار
پایین	پایین بردن یک بار
جلو	حرکت به جلو
عقب	حرکت به عقب
راست	حرکت به سمت راست علامت‌دهنده
چپ	حرکت به سمت چپ علامت‌دهنده
خطر	توقف اضطراری
سریع	برای تسریع حرکت

در حیطه وظایف آنهاست مسئول شناخته می‌شوند در صورتی که مسئول تابلو نقل مکان نموده ولی تابلو نصب شده باقی‌ماند، مسئول ساختمان موظف به جمع‌آوری و رفع آثار تابلو بر ساختمان خواهد بود.

مجوز تابلو و علامت تصویری: پروانه نصب تابلو است که پس از انطباق آن با مشخصات مجاز، توسط نهاد مسئول صادر و به منقاضی ارائه می‌شود. در نصب تابلوهای شهری مدیریت شهری و شهرداری، نهاد مسئول بوده و کنترل تابلوها و علائم را عهده دار است. نظارت بر بکارگیری صحیح تابلوها و علائم ایمنی در کارگاه‌ها با وزارت تعاون، کار و امور اجتماعی است. کنترل تابلوهای ساختمان، در زمان ساخت و بهره‌برداری، با مهندسان ناظر و نهاد مسئول صدور پروانه ساختمانی است.

مصالح تابلو و علامت تصویری: تابلوها بسته به اندازه و نوع آن، به عنوان سازه شهری (به استثنای تابلوهای موقت)، باید دارای مصالح مجاز و هماهنگ با مبحث پنجم مقررات ملی ساختمان باشند.

مناطق ویژه (اعمال کنترل های خاص):

ساختمان، مجموعه یا بخشی از شهر که به لحاظ خصوصیت تاریخی، طبیعی و غیره یا به لحاظ مدیریت واحد و با صلاحدید مراجع ذیربط، رعایت مقررات محدود کننده تری برای علائم تصویری و تابلوها، نسبت به سایر مناطق و ساختمان‌ها اعمال شود.

تابلوهای نورانی:

تابلوهایی با نورپردازی داخلی که سطح آن‌ها از موادی ساخته شده که نور از آن عبور کرده و سطح تابلو روشن و پیام واضح می‌شود. رنگ و شکل و پیام تابلو نورانی ایمنی همانند علائم تصویری ایمنی تابع جدول رنگ‌های ایمنی و خصوصیات مندرج در بند ۲۰-۲ است.

علائم نوری:

پیام‌های دیداری است که انتشار آنها با استفاده از تابش نورهای دارای مفهوم رنگ‌های ایمنی (جدول شماره ۱) صورت می‌گیرد و ممکن است به صورت ثابت یا چشمک‌زن با دور و فرکانس خاموش و روشنی مختلف پیام خود را ارائه نماید.

حرکات عمودی

	بازوی راست بطرف بالا طوری که کف دست رو به جلو دارای حرکت دایره ای آهسته باشد	بالا بردن
	بازوی دست راست بطرف بائین با کف دست رو به داخل و دارای حرکت دایره ای آهسته باشد	بائین آوردن
	فاصله بین دو دست بیابگر حدود فاصله باشد	فاصله عمودی

حرکات افقی

	دستها خم شده و کف دستها رو به بالا و ساعدها حرکت آهسته به سمت بدن دارند	حرکت به جلو
	دستها خم شده و کف دستها رو به بائین و ساعدها حرکت آهسته برخلاف سمت بدن دارند	حرکت به عقب
	دست راست بصورت کشیده باز شده، کف دست به سمت بائین و بازو حرکت محدودی به سمت راست دارد	راست

۲۰-۲- تعاریف و نحوه کاربرد

علامت ایمنی یا حرکات دست:

حرکت یا جنبه جانی بازوها و یا دستها، دارای مفهوم خاصی در رساندن پیام به شخص در حال انجام کار خطرناک (به خاطر حفظ ایمنی جان خود و سایرین) است. در جاهایی که علامت ایمنی حرکات دست مورد استفاده قرار می گیرند باید از علامت زیر استفاده شود:

پيام	شرح	نمایش
شروع فرمان	دوبارو کاملاً باز (۱۸۰ درجه) و کف دستها رو به جلو باشد	
توقف (پایان حرکت، قطع)	بازوی راست به طرف بالا طوری که کف دستها رو به جلو باشد	
پایان کن عملیات	دو دست در حوالی سینه جفت شوند	

۲۰-۲- تعاریف و نحوه کاربرد

	دست چپ بصورت کشیده باز شده، کف دست به سمت بائین و بازو حرکت محدودی به سمت چپ دارد	چپ
	دستها فاصله تقریبی را نشان می دهد	فاصله افقی

خطر

	دستها با کف دست به جلو به سمت بالا	توقف اضطراری
---	------------------------------------	--------------

شکل شماره ۱۱

ادامه جدول ۳

نوع علائم	محتوا	موارد الزام
راهنمای تخلیه اضطراری	نقشه‌های طبقات ساختمان حسابی مسیریهای خروج اضطراری، محل دکمه زنگ خطر، کیسول‌های آتش نشانی، موقعیت فرد و غیره به منظور استفاده متصرفین و بهره برداران ساختمان است.	ساختمان‌های بلند مرتبه (گروه ۸) تصرف‌های ۱-م (اقامت کوتاه مدت) گروه‌های ساختمانی بالاتر از ۴، دارای تصرف ۲-م (بناهای آپارتمانی مشمول میجت ۳) که حداقل ۳ واحد دارند. گروه‌های ساختمانی بالاتر از ۴، دارای تصرف‌های الف ادامه از صفحه قبل
راهنمای واکنش اضطراری	نقشه طبقاتی از ساختمان که علاوه بر علائم مذکور در نقشه راهنمای تخلیه اضطراری، حاوی شیرهای گاز و کلیدهای برق و اتصال به شیر سیستم آتش نشانی و اطلاعات دیگر به منظور اطلاع رسانی به امداد رسانی و مسئولان ایمنی، علاوه بر متصرفین ساختمان است.	• (آموزشی- فرهنگی)، ح (حرفه‌ای- اداری)، ت (تجمعی)، ص (صنعتی)، ن (نباری)، و ک (کسی- تجاری) • گروه‌های ساختمانی بالاتر از ۴، تصرف‌های ۱- د، ۱- ۲، ۲- د، ۴ (درمانی- مراقبتی بجز زندان و درمانگاه) • کلیه گروه‌های ساختمانی دارای تصرف خ (مخاطره آمیز)
هشدار استفاده نکردن از آسانسور و بکار بردن پله	هنگام آتش سوزی از پله استفاده کنید نه آسانسور	برای همه آسانسورها در تمامی تصرف‌ها، غیر از آسانسور آتش نشانی، مندرج در میجت سوم مقررات ملی ساختمان.
شماره طبقات	شماره گذاری طبقات و مشخص کردن تراز تخلیه و دسترسی به فضای پناه و پشت‌بام.	در تمام گروه‌های ساختمانی بالاتر از ۴
علائم نورانی مسیر خروج	علائم گذاری راه پله‌ها، درهای خروج و غیره	در کلیه ساختمان‌های گروه ۸ (بلند مرتبه)

۲۰-۳- ضوابط کلی

۲۰-۳-۱- تابلوهای الزامی برای نصب در تصرف‌های مختلف ساختمان‌ها

در تصرف‌های مختلف ساختمان که گروه‌بندی آنها در مباحث ۳ و ۴ ارائه گردیده است، نصب تابلوهای زیر الزامی است. نظارت بر نصب و بهره‌برداری از تابلوها در پایان کار ساختمان، در انطباق با میجت دوم، توسط مهندس ناظر و در زمان بهره‌برداری توسط مقام قانونی مسئول ذکر شده در میجت بیست و دوم (تعمیر و نگهداری) صورت می‌گیرد.

جدول شماره ۳

نوع علائم	محتوا	موارد الزام
خروج	کلمه «خروج»، علامت تصویری خروج، و علامت پیکان مطابق بخش ۲۰-۲	در همه ساختمان‌ها و تصرف‌ها بجز موارد زیر: • ساختمان‌های گروه یک تا سه، دارای تصرف‌های ۲-م و ۳-م و ۴-م (مسکونی، اقامت) • در اتاق تجمع روزانه و خوابگاه‌های تصرف ۳-د (زندان، بازداشتگاه، و...) • در تصرف‌های ۴-ت و ۵-ت (استادیوم و مجموعه‌های ورزشی)، نصب تابلوی خروج در راهروهای میان‌صندلی‌ها الزامی نیست، به شرطی که تابلو در تقاطع‌ها نصب شده باشد و از راهروهای میان‌صندلی‌ها قابل رویت و خواندن باشد. • تیسره: در تصرف‌های ۱-م (اقامت کوتاه مدت، هتل، مهمانسرا و...) علائم خروج مکمل در نزدیک تراز کف نیز الزامی است.

ادامه جدول ۳

نوع علائم	محتوا	موارد الزام
هشدار عدم ایجاد مانع از قرار دادن اشیاء و وسایل در مسیر خروج خودداری شود	هشدار عدم ایجاد مانع از قرار دادن اشیاء و وسایل در مسیر خروج خودداری شود	در ساختمان‌هایی که تابلوی خروج الزامی شده است.
فضای پناه	علائم «فضای پناه» برای فضای انتظار افراد ناتوان تا رسیدن امداد	در تمامی مواردی که طبق مقررات میجت سوم، تعبیه فضای پناه برای افراد ناتوان الزامی است.
محل تجمع امن	علائم «محل تجمع امن» برای تجمع متصرفین و بهره برداران ساختمان در زمان ساخته استفاده می‌شود.	در تمامی مواردی که طبق مقررات میجت سوم، تعبیه محل تجمع امن برای متصرفین الزامی است.
تجهیزات آتش نشانی	علائمی برای شناسایی تجهیزات آتش نشانی و موقعیت آن‌ها برای اطلاع آتش‌نشان‌ها	در هر نقطه‌ای از ساختمان که این نوع تجهیزات قرار می‌گیرد.
محل اتصال خودروی آتش نشانی به تجهیزات آتش نشانی	«مخزن آب ششگه بارنده خودکار»، «شیر آتش نشانی»، «شیر سیستم آتش نشانی»	در ساختمان‌هایی که طبق مقررات میجت سوم، نصب تجهیزات اتصال خودروی آتش نشانی به تجهیزات آتش نشانی داخلی ساختمان الزامی است.
درهای مقاوم حریق	«در مقاوم حریق را مسدود نکنید» یا «در مقاوم حریق، همواره بسته نگه دارید»	نصب بر روی هر در مقاوم حریقی که در ساختمان است.

ادامه جدول ۳

نوع علائم	محتوا	موارد الزام
«تعداد مجاز حداکثر ... نفر»	«تعداد مجاز حداکثر ... نفر»	در صورت استفاده از این نوع نشانه باید بر روی آن درج‌شده مشخصی مربوطه درج شود.
علائم هشدار دهنده برق	علائم هشدار دهنده برق	نقشه بر روی جسمی مسوول برق و در اتاق‌های حاوی تابلوی برق در ساختمان‌ها در تمامی مواردی که تعبیه پارکینگ، محل سوار و سئاده شدن، سرویس بهداشتی، رجسکس و ورودی معمولین طبق ضوابط تعمیرات معمولین تراکمست، در محاس ورودی‌ها، مسوول، سیرها و سرویس‌های بیماسی که غیر قابل استفاده برای معمولین باشند، به‌د علائم راهنما به سمت نزدیک سورین امکانات مشابه قابل استفاده برای معمولین نصب شود.
علائم هشدار دهنده آتش	علائم هشدار دهنده آتش	در کلیه ساختمان‌ها و گروه‌هایی که خطر مربوطه وجود آتش است.
علائم هشدار دهنده سم	علائم هشدار دهنده سم	در کلیه ساختمان‌های عمومی دارای سرویس چشم پزشکی
«سیگار نکشید»	«سیگار نکشید»	در کلیه فضاها، تصرف‌ها و ساختمان‌هایی که سیگار کشیدن ممنوع است.
«تعداد مجاز حداکثر ... نفر»	«تعداد مجاز حداکثر ... نفر»	در تمامی تصرف‌ها یا فضاهایی که در آن تجمع صورت می‌گیرد، تابلوی «تعداد مجاز» با تعداد افرادی که زودتر خروج ساختمان برای آن تعداد طراحی شده، به نصب شود.
«حداکثر بار زنده مجاز ... کیلوگرم بر متر مربع»	«حداکثر بار زنده مجاز ... کیلوگرم بر متر مربع»	در تصرف‌ها یا بخش‌هایی از ساختمان‌هایی بهره‌بردار، مساحی که ممکن است بار زنده بیش از ۲۰۰ کیلوگرم بر متر مربع وجود دارد، یا برای بارهای زنده دیگری طراحی شده، باید بار مجاز در تابلو نصب شود.

۲۰-۳-۳-۲-۲۰- هیچ تابلوی تبلیغاتی نباید به صورتی نصب شود که مانع از دیده شدن تابلوی ایمنی و نصب شده قانونی دیگر شود.

۲۰-۳-۳-۲-۲۰- نصب تابلویی که به تشخیص مسئولین صدور مجوز تابلوها باعث بنهان شدن همه یا قسمتی از هر تابلو یا چراغ هشدار دهنده و انتظامی و راهنمای رانندگی و راهنمای شهری باشد و یا به هر صورت مزاحم کارکرد آنها شود، ممنوع است.

۲۰-۳-۳-۲-۲۰- نصب تابلو به صورتی که پنجره یا در، راه پله و سردیاب، راه خروج در حریق، راه عبور آتش نشانی، بازو و بوردگیر و راه تپویه در ساختمانی را ببندد، ممنوع است.

۲۰-۳-۳-۲-۲۰- نصب علائم ایمنی و تابلوهای معرف کاربری و نام ساختمان در محل های پیش بینی شده در طرح ساختمان هایی که در انطباق با این مقررات و به نایند مرجع صدور پروانه ساختمان رسیده، الزامی است.

۲۰-۳-۳-۲-۲۰- تابلوها و علائم ایمنی باید در مکان مناسب و بصورتی نصب گردند که تنها در مواقع پرگردیزان دیده نشوند و در فصل سبز، درختان مانع دیده شدن آنها نگردند.

۲۰-۳-۲-۴- الزامات ساخت و نصب علائم تصویری و تابلوها

۲۰-۳-۲-۴-۱- در کتب تابلوهای که دارای تجهیزات برقی داخلی باشند، باید تمهیدات لازم به منظور جلوگیری از نفوذ نزولات جوی و آب به محل آن پیش بینی شود.

۲۰-۳-۲-۴-۲- ترسیم علائم تصویری در تابلوهای غیر ایمنی با رنگ و نظایر آن، مستقیماً روی دیوار یا روی سایر عناصر ساختمانی و طبیعی مانند درخت و صخره به صورتی که قابل برجیدن نباشد، ممنوع است.

۲۰-۳-۲-۴-۳- تابلوها و علائم تصویری به غیر از تابلوها، پرچمها و علائم متحرک، شامل پایه ها و ادوات برقی و نورپردازی آنها باید بصورت ثابت طراحی شوند. نصب تابلو و علائم تصویری بصورتی که پس از نصب، تمامی یا بخشی از آن دارای هرگونه حرکتی شامل لرزش، جرخش و حرکت توسط جریان هوا باشد ممنوع است.

۲۰-۳-۱-۱- در ساختمان های کوتاه مرتبه دارای تصرف مسکونی (م ۴)، بعلافت آشنایی ساکنین به محیط زندگی، استفاده از تابلوها و علائم ایمنی الزامی نیست.

۲۰-۳-۲- محدوده نصب علائم تصویری و تابلوها

۲۰-۳-۲-۱- تابلو یا سازه علائم و دستگاه های انتشار دهنده علائم (صوتی و نوری) نباید سه گونه ای ساخته یا نصب شود که هیچ بخشی از سطح یا پایه آنها مانع استفاده از هر نوع بسته فیراز و خروجی ها در ساختمان شود.

۲۰-۳-۲-۲- تابلوها و علائم تصویری نباید باعث مسدود کردن بازشوها و مانع عبور هوا و نور به داخل بنا شوند.

۲۰-۳-۲-۳- تابلوهای که نزدیک ترین لبه آنها در فاصله ۱/۵ متری بازشو دیوار خارجی نماها ساخته می شوند، باید از جنس مواد نسوز و یا پلاستیک های تأیید شده باشند.

۲۰-۳-۲-۴- بر بالاترین نقطه همه ساختمان ها و سازه های با ارتفاع بیش از ۳۶ متر باید حداقل یک علامت توری (چراغ چشمک زن) قرمز رنگ نصب شود.

تبصره: مرجع صدور پروانه ساختمان در هر منطقه شهر می تواند بر اساس متوسط ارتفاع آبسه حداقل ارتفاع الزامی نصب علامت توری هشدار دهنده را تعیین و اعلام نماید.

۲۰-۳-۲-۵- فاصله از خطوط برق فشار قوی، نصب تابلوها و سازه علائم و دستگاه های انتشار دهنده علائم (صوتی یا نوری) باید بصورتی باشد که لبه تابلو حداقل ۱/۸۰ متر فاصله افقی و حداقل ۳۶۰ متر فاصله عمودی از خطوط انتقال برق فشار قوی داشته باشد.

۲۰-۳-۳- محدودیت های مکان نصب علائم تصویری و تابلوها

۲۰-۳-۳-۱- نصب تابلوها بر تیرهای برق، پایه های علائم دیگر و چراغ های راهنمای رانندگی، درختان، صخره ها و سایر عناصر طبیعی ممنوع است. پرچمها و موارد استثنا با مجوز مرجع صدور مجوز تابلو بر پایه های علائم دیگر قابل نصب هستند.

۲۰-۳-۶- الزامات نوع و مقاومت مصالح تابلوها

۲۰-۳-۶-۱- نوع مصالح تابلوها (غیر از تابلوهای موقت) و پایه های نگهدارنده آن باید بادوام و مقاوم باشند و پوسیده و خراب نشوند.

۲۰-۳-۶-۲- استفاده از مصالح قابل احتراق چون چوب، کاغذ و پلاستیک های قابل اشتعال سریع، در تابلوهای دارای ادوات الکتریکی ممنوع است.

۲۰-۳-۶-۳- استفاده از سطوح شیشه ای در تابلوها (غیر از شیشه نوسنی) ممنوع است مگر آنکه از شیشه های نشکن با دارای شبکه محافظ داخلی استفاده شود.

۲۰-۳-۶-۴- در صورتی که پایه های نگهدارنده تابلوها داخل زمین کار گذاشته شود، باید این قسمت درون شگوده بتنی قرار گیرد.

۲۰-۳-۶-۵- تابلوهای که روی نمای ساختمان قرار می گیرند، از نظر شکل و موقعیت قرار گیری و مصالح و رنگ باید در سازگاری و هماهنگی با معماری ساختمان و سیمای شهری باشند.

۲۰-۳-۷- الزامات الکتریکی تابلوها

۲۰-۳-۷-۱- سیمها و تجهیزات الکتریکی باید طبق ضوابط طرح و اجرای ناسیسات برقی ساختمانها (مبحث سیزدهم مقررات ملی ساختمانی ایران) بوده، دارای روکش و عایق مناسب باشند و بصورت ثابت نصب شود.

۲۰-۳-۷-۲- در مواقع قطع برق وجود منابع تغذیه پشتیبان برای تابلوهای ایمنی که از قدرت برق بهره می گیرند لازم است. مگر در صورتی که قطع برق خود از سن برنده آن خطر باشد.

۲۰-۳-۷-۳- تابلوهای ایمنی و اضطراری باید به گونه ای سازماندهی و نظارت شوند که در زمان بهره برداری روشن باشند یا به وضوح دیده و خوانده شوند.

۲۰-۳-۴-۱- در ساخت تابلوها و علائم حتی الامکان باید از ایجاد سکوها، سوراخ ها و درزهای غیر معمول که محل جمع شدن گرد و غبار و وجود آمدن لانه پرندگان و ائثار تجهیزات و وسایل اضافی شود، اجتناب کرد.

۲۰-۳-۵- الزامات ایستائی و سازه علائم تصویری و تابلوها

۲۰-۳-۵-۱- تابلوها و علائم تصویری باید به گونه ای ساخته شوند که در مقابل عوامل مخربی چون بادهای شدید، زمین لرزه، رطوبت، حریق و غیر آن، از مقاومت کافی برخوردار باشند.

۲۰-۳-۵-۲- طراحی سازه تابلوهای که سطحی بزرگتر از ۸ متر مربع دارند باید توسط مهندس دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی عمران با صلاحیت طراحی انجام شود. این تابلوها و سازه های آنها نباید بصورت پیش بینی نشده، تنها بر عناصر ساختمانی چون دست انداز و فرنییز ساختمان قرار گیرند.

۲۰-۳-۵-۳- در الصاق تابلوها و علائم تصویری دیواری و طره بر بدنه ساختمان ها باید از بست های نگهدارنده فولادی و رول پلاک فلزی استفاده شود، به نحوی که از استحکام مضوی برخوردار باشد. تعداد و کیفیت بست ها و نگهدارنده های مذکور باید به نحوی تنظیم شود که تنها نیمی از آنها نیز برای مقاومت در برابر کلیه شرایط احتمالی کافی باشند.

۲۰-۳-۵-۴- محاسبات سازه و اجرای بی مورد نیاز تابلوها باید طبق مبحث ۷ در خصوص بی و بی سازی، با بررسی زلونکتیکی و ساسانی خاک و همچنین مبحث ۹، طرح و اجرای ساختمان های بتن آرمه انجام گیرد.

۲۰-۳-۵-۵- سازه تابلوهای بزرگ و تبلیغاتی باید با توجه به مبحث ۹ و ۱۰ (طرح و اجرای ساختمان های بتن آرمه و فولادی) طراحی و محاسبه شود و عمده ترین آنها به قرار زیر است: بار مرده، سر بارها و بارهای زنده از جمله بار برف، رانش خاک، فشار هیدرواستاتیک نیروی باد، نیروهای ناشی از زلزله و سایر عوامل مانند انقباض و انبساط ناشی از دما، ترکیدگی بتن، تغییرات رطوبت و نشست های نامنتجالی. این بارها باید با رعایت ضوابط و مقررات مندرج در مبحث ششم مقررات ملی ساختمان ایران ارزیابی و محاسبه شود.

۲۰-۳-۸-۴- چنانچه نصب و جایابی یا بر جیدن تابلوها موجب خسارت یا آسیب به محل نصب شود و یا وضعیت ناهنجاری در محل نصب و ناهماهنگی در نمای شهری ایجاد کند، مسئول تابلو و در صورت عدم دسترسی، مسئول ساختمان موظف به تعمیر و بازسازی محل نصب است.

۲۰-۳-۸-۵- چنانچه به نحوی مشخصات محل نصب علائم تصویری و تابلوها تغییر کند، بطوری که این تغییر موجب تغییر مشخصات آنها شود، مسئول تابلو موظف است بگونه‌ای وضعیت قرارگیری تابلو را تصحیح کند که مجدداً مطابقت تابلو با مقررات تامین شود.

۲۰-۳-۸-۶- نظارت بر علائم و تابلوهای الزامی و بازدید از آنها به منظور پایداری، استحکام و ایمنی تابلو و سازه آن باید در مراحل و توسط اشخاص زیر انجام گیرد:
الف) قبل از بهره‌برداری و در زمان ساخت، توسط مهندس ناظر ساختمان و مسئول ایمنی کارگاه ساختمانی.

ب) پس از بهره برداری در کارگاه‌ها، توسط مسئولان ایمنی کارگاه.

پ) پس از هرگونه تغییرات و ایجاد وقفه در استفاده از آن، توسط مسئول تابلو.

ط) پس از وقوع باد، طوفان، زلزله و غیره، توسط مسئول تابلو.

ت) در هنگام بهره‌برداری از ساختمان، در مقاطع شش ماهه بصورت ادواری، توسط مسئول تابلو و در صورت عدم دسترسی، توسط مسئول ساختمان.

۲۰-۳-۹- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی تصویری و تابلوها:

۲۰-۳-۹-۱- علائم تصویری تابلوها باید طبق مشخصاتی که در این محت ارائه می‌شود، برای بیننده به راحتی قابل رویت و فهم باشد.

۲۰-۳-۹-۲- تابلوها و علائم تصویری ایمنی با توجه به هدفی که در نصب تابلو تعقیب می‌شود، باید در ارتفاع مناسب نصب شوند. در مکان‌هایی که نور طبیعی ضعیف است، باید از رنگ‌های بازتاب نور و خود نور و مواد شب رنگ و یا نور مصنوعی استفاده شود.

۲۰-۳-۹-۳- علائم و تابلوهای ایمنی که بعلت احتمال دیده نشدن، در تراز بالاتر از دید چشم قرار می‌گیرند، در بالای درها و تراز بیش از ۲/۰۰ متر از کف فضا نصب می‌گردند.

۲۰-۳-۷-۴- درجه‌های بازدید تجهیزات الکتریکی تابلوهای ایمنی باید به گونه‌ای طراحی شود که قاب دسترسی برای کودکان نبوده و تنها با کلید مخصوص باز و بسته شوند.

۲۰-۳-۷-۵- در تابلوهای نورانی که سطح نمایش تابلو از جنس پلاستیک شفاف یا نیمه شفاف و یا مصالح مشابه باشند، لامپهای روشنایی و تجهیزات الکتریکی باید حداقل ۵ سانتیمتر از سطح ورقه‌های پلاستیک فاصله داشته باشند.

۲۰-۳-۷-۶- در هیچ تابلویی نمی‌توان از نورپردازی غیر الکتریکی چون شعله و آتش استفاده کرد، مگر در موارد خاص مانند صنایع و پالایشگاه‌ها و اخذ مجوز از مرجع صدور مجوز تابلوها

۲۰-۳-۷-۷- تمام تابلوهایی که از طریق جریان برق اقدام به نورپردازی می‌کنند، باید به سیستم اتصال به زمین مناسب مجهز باشند.

۲۰-۳-۸- نگهداری و تعمیر تابلوها:

۲۰-۳-۸-۱- مسئول تابلوها در برابر حوادث احتمالی، چون سقوط، پرناپ قطعات، سقوط تابلو و قطعات آن در طوفان، برق گرفتگی و سایر مخاطرات ناشی از نگهداری آنها در شرایط غیر ایمن نیز مسئولیت دارد.

۲۰-۳-۸-۲- تمام تابلوها و علائم ایمنی باید در شرایط مناسب نگهداری شوند. بطوری‌که قصد و منظور اصلی را به درستی اطلاع رسانی نمایند. نگهداری در شرایط مناسب از تمیز نمودن عادی، رنگ بردگی تا کنترل مرتب علائم جراج دار و صوتی و نهایتاً اضمینان از کارکرد صحیح آنها را شامل می‌شود.

۲۰-۳-۸-۳- نظافت، تعمیر و رنگ کاری مجدد تابلو به صورتی‌که مغایرتی با مشخصات مندرج در مجوز نباشد، ضروری است و نیاز به اخذ مجوز ندارد.

۲۰-۳-۹-۷- ارتفاع حروف فارسی در علائم ایمنی در شرایطی‌که تابلو در فاصله زیر ۱۰ متر دیده می‌شود، حداقل ۷۵ میلیمتر است.

۲۰-۳-۹-۸- ارتفاع حروف فارسی در علائم ایمنی در شرایطی‌که تابلو در فاصله ۱۰ تا ۲۰ متر دیده می‌شود، حداقل ۱۵۰ میلیمتر است.

۲۰-۳-۹-۹- ارتفاع حروف فارسی در علائم ایمنی در شرایطی‌که تابلو در فاصله ۲۰ تا ۴۰ متر دیده می‌شود، حداقل ۲۰۰ میلیمتر است.

۲۰-۳-۹-۱۰- زمانی که موضوع مطرح در علامت و یا خطر مصرح در متن تابلو دیگر وجود نداشته باشد، باید سریعاً توسط مسئول تابلو و در صورت عدم دسترسی، مسئول ساختمان جمع‌آوری شود.

۲۰-۳-۱۰- ضوابط کلی استفاده از علائم ایمنی در برابر حریق:

۲۰-۳-۱۰-۱- رنگهای مورد استفاده در علائم ایمنی در حریق عبارتند از:

جدول شماره ۴

رنگ	مفهوم رنگ	راهنشانی کننده در مورد
قرمز	تجهیزات آتش‌نشانی	ششاسانی و نشان دادن مکان تجهیزات آتش‌نشانی
سبز	خروج اضطراری	(ورودی‌ها) درب‌ها، خروجی‌ها، راه‌های فرار

۲۰-۳-۱۰-۲- اگر نور طبیعی در محل نصب علائم ایمنی در برابر حریق کم باشد، فراهم نمودن روشنایی کافی از طریق رنگ‌های بازتاب نور و خود نور و مواد شب رنگ و یا نور مصنوعی ضروری است.

۲۰-۳-۱۰-۳- در هنگام حریق استفاده از علائم مکمل نوری، کلامی یا صوتی به منظور هدایت به خروجی‌های اضطراری و مسیرهای فرار و محل استقرار تجهیزات اطفای حریق توصیه می‌شود.

۲۰-۳-۱۰-۴- رنگ قرمز مشخص کننده مکان تجهیزات اطفاء حریق می‌باشد. مکان تجهیزات با به کارگیری تابلو و یا بارنگ آمیزی پس زمینه‌ای که تجهیزات روی آن قرار دارند مشخص می‌شود.

۲۰-۳-۹-۴- علائم و تابلوهای ایمنی معمول در ساختمان باید در حدود ارتفاع چشم در حریم ۱/۱۵ متر تا ۱/۷۰ متری از کف فضا نصب گردند.

شکل شماره ۱۲

۲۰-۳-۹-۵- علائم و تابلوهای ایمنی که برای پیام رسانی در زمان حریق، در تراز نزدیک به کف فضاها نصب می‌شوند، باید در حریم ارتفاعی ۰/۱۰ متر تا ۰/۴۵ متر از کف نصب شوند. علامت باید به صورت همسطح یا درب بر روی آن نصب شود. در جاهایی که علامت بر روی دیوار نصب شود، باید در فاصله کمتر از ۰/۱۰ متر از چهارچوب و سمت دستگیره آن قرار داشته باشد.

۲۰-۳-۹-۶- نوارها و علائم ایمنی که برای پیام رسانی بر روی کف فضاها نصب می‌شوند، باید بصورت متد بیننده را به سمت خروج و مقصد علام هدایت نمایند. فاصله نوارهای پیام‌رسانی فضاها از دیوار حداکثر ۰/۱۰ متر باشد.

شکل شماره ۱۳

۲۰-۱۱-۵- دور و فرکانس خاموش و روشنی یک علامت ایمنی چشمک‌زن باید به گونه‌ای انتخاب شود که پیام به‌طور کامل منتقل شود و باعث سردرگمی و اختلاط با دیگر علامت‌های صوتی موجود در محل، مانند علامت همیشه روشن نشود.

۲۰-۱۱-۶- اگر یک علامت نوری در کنار یک علامت صوتی بکار رود، بین آنها باید هماهنگی ایجاد شود. به این معنا که دور و فرکانس نور چشمک‌زن و گردان باید همزمان با افت و خیز علامت صوتی باشد.

۲۰-۱۲- ضوابط کلی استفاده از علامت صوتی:

۲۰-۱۲-۱- به کارگیری علامت صوتی در حریق برای آگاه نمودن مردم از وجود خطر در آن محل است. این سیستم هشداردهنده باید طی یک روال از قبل برنامه‌ریزی شده به منظور تخلیه به موقع افراد از مکان‌های مورد نظر عمل نماید.

۲۰-۱۲-۲- آژیر حریق علامتی صوتی است که توسط دستگاهی خاص، بدون کمک صدای انسان و با صداهای مصنوعی منتشر می‌شود. آژیر حریق باید:

- دارای صدایی باشد که به مقدار قابل توجه از صداهای محیط بلندتر باشد، تا در تمام فضاها شنیده شود.

- به سادگی از میان صداهای دیگر و علامت صوتی دیگر قابل تشخیص باشد.

- تا تخلیه ساکنین ادامه یابد.

۲۰-۱۲-۳- آژیر اعلام حریق می‌تواند به گونه‌های متفاوتی باشد اما نکته حائز اهمیت آنست که روش بکار گرفته شده متناسب با شرایط کاربری و ساختمان مورد نظر باشد.

۲۰-۱۲-۴- آژیر اعلام حریق می‌تواند همراه با علامت نوری و چشمک‌زن باشد.

۲۰-۱۲-۵- نصب سیستم هشداردهنده باید با هماهنگی مسئول ساختمان انجام گیرد.

۲۰-۱۲-۶- در آن واحد باید فقط یک نوع علامت صوتی منتشر شود.

۲۰-۳- ضوابط کلی

در صورتیکه تجهیزات به‌طور عمده فرمز باشند ممکن است به تشخیص مسئولین نیاز به رنگ کردن پس زمینه نباشد.

۲۰-۱۰-۵- اگر بنا به هر دلیلی تجهیزات آتش‌نشانی در مکانی دور از دید مستقیم قرار داشته، مکان آنها باید با علامت و جهت‌نماهای مناسب برای معرفی تجهیزات آتش‌نشانی طبق مشخصات علامت تصویری ایمنی معین شود.

۲۰-۱۰-۶- علامت تصویری ایمنی می‌تواند با متن توضیحی همراه شود، اما متن نوشتاری به تنهایی به عنوان علامت تصویری ایمنی کفایت نمی‌کند.

۲۰-۱۰-۷- مجوزهای صادره برای سیستم‌های اعلام و اطفای حریق باید بصورت ادواری تمدید و اعتبار آنها کنترل شود. لذا تعمیر، حفظ و نگهداری و بروزرسانی سیستم‌های اعلام و اطفای حریق ضروری است.

۲۰-۱۰-۸- به منظور آگاهی استفاده‌کنندگان و آتش‌نشان‌ها از ساختمان‌ها و تصرف‌های تعیین شده در جدول ۲۰-۳-۱ باید نقشه راهنمای تخلیه اضطراری هر طبقه و راهنمای واکنش اضطراری در جوار ورودی‌های ساختمان‌ها نصب شود.

۲۰-۱۱- ضوابط کلی استفاده از علامت نوری

۲۰-۱۱-۱- علامت باید به میزان کافی روشن و قابل رویت بوده، اما باعث خیره‌شدن چشمه نشود.

۲۰-۱۱-۲- رنگ علامت نوری ایمنی باید هماهنگ و مطابق جدول رنگ‌های ایمنی باشد.

۲۰-۱۱-۳- به منظور جلوگیری از سردرگمی، از به کار بردن چند علامت هشدار ایمنی نوری در کنار یکدیگر یا در نزدیکی یک منبع نور مشابه اجتناب شود.

۲۰-۱۱-۴- اگر یک علامت نوری بتواند به شکل روشن دائمی و یا چشمک‌زن و گردان عمس نماید، لازم است در موارد اضطراری از حالت چشمک‌زن و گردان استفاده شود تا باعث القاء حس خطر بالاتر و فوریت بیشتر شود.

۲۰-۱۴-۳- در مواردی که علامت حرکت دست اعلام شده در شکل شماره ۱۱ کفایت نکند، در چنین مواقعی از علامت توقف شده تکمیلی نیز می‌توان استفاده کرد.

۲۰-۱۴-۴- علامت توقف شده با حرکات دست در کارگاه باید در همه قسمت‌ها بصورت یکسان استفاده شود. کارکنان ذیربط باید با این علامت و کاربرد آن‌ها آشنا باشند.

۲۰-۱۴-۵- علامت‌دهنده باید در موقعیتی قرار گیرد که تسلط کافی بر عملیات داشته و توسط کلیه مخاطبین دیده شود، ولی خودش در معرض خطر ناشی از انجام آن عملیات قرار نگیرد.

۲۰-۱۴-۶- در طول عملیات این اطمینان حاصل شود که وظیفه علامت‌دهنده مختص هدایت عملیات و انجام اقدامات لازم برای ایمنی افراد حاضر در محوطه باشد.

۲۰-۱۴-۷- در بعضی موارد به منظور حفظ ایمنی ممکن است استفاده از نیروی کمکی و فرد دیگری برای هماهنگی عملیات احتیاج باشد. در این حالت اطمینان حاصل شود که شخصی که علامت را دریافت می‌نماید از یک علامت دهنده پیروی نماید مگر در حالت‌های خاص که از قس هماهنگ شده باشد.

۲۰-۱۴-۸- چنانچه انجام دهنده عملیات قادر به ادامه اجرای کار به نحو مطلوب و ایمن نباشد کل عملیات باید تا زمان دریافت دستورات بعدی متوقف شود.

۲۰-۱۴-۹- چنانچه شرایط جوی به نحوی باشد که نور کم شود و یا کاهش دید پدید آید، لازم است علامت‌دهنده از لباس‌های بازتاب نور یا خود نور استفاده کند. استفاده از وسایلی مانند راکت یا بازوبندهای شبرنگ نیز برای درک و شناسایی بهتر علامت توصیه می‌شود.

۲۰-۲- ضوابط کلی

۲۰-۱۲-۷- اگر وسیله‌ای قادر به پخش صدا در فرکانس‌های ثابت یا متغیر است، از فرکانس‌های متغیر با شدت صوتی بیش از ۱۰۰ دسی بل بالاتر از صدای نوبه محیط استفاده شود، تا وضعیت اضطراری را القا کند.

۲۰-۱۲-۸- چنانچه دستگاهی بتواند علامت صوتی را در فواصل منظم و متغیر پخش نماید می‌توان از طول موج متغیر برای خطرات درجه بالا و یا نیاز فوری و اضطراری استفاده کرد.

۲۰-۳- ضوابط کلی استفاده از علامت ایمنی کلامی:

۲۰-۱۳-۱- ارائه‌کنندگان علامت ایمنی کلامی باید آگاهی کافی از زبان استفاده شده داشته و آن را به درستی تلفظ و درک کنند.

۲۰-۱۳-۲- ارتباط کلامی بین پیام‌دهنده و یک یا چند شنونده باید کوتاه، با گروهی از کلمات یا حتی الامکان با تک کلمات مندرج در جدول ۲ باشد.

۲۰-۱۳-۳- پیام‌ها باید مختصر، ساده و واضح بوده و مهارت ارتباط کلامی پیام‌دهنده و قابلیت شنونده پیام باید طوری هماهنگ باشد که ارتباط به نحو مناسبی برقرار شود.

۲۰-۱۳-۴- ارتباط کلامی مستقیم می‌تواند بصورت مستقیم (با صدای گوینده) و یا غیرمستقیم توسط صدای ضبط شده انسان و یا صدای مصنوعی پخش شود.

۲۰-۴- ضوابط کلی استفاده از علامت ایمنی با حرکات دست

۲۰-۱۴-۱- علامت ایمنی حرکات دست برای هدایت‌کردن حرکات وسایل نقلیه و دستگاه‌هایی چون جرثقیل‌ها، که ممکن است خطرناک باشند، به‌کار می‌روند. علامت باید دقیق، ساده، سهل‌الاجرا و قابل درک باشند.

۲۰-۱۴-۲- باید اطمینان حاصل شود که علامت دهنده آگاهی کامل به علامت حرکتی دست داشته و آموزش لازم را دیده باشد.

۴-۲۰-۳- نصب علائم خروج در ارتفاع نزدیک تراز کف در فضاهای گروهی
تصرف م-۱

در تصرف‌های گروه م-۱ (هتل، مسافرخانه و...) علاوه بر تابلوهی خروج عادی، باید علائم مکمل در تراز پایین نیز نصب شوند. این علائم باید در تمام فضاهای مورد استفاده میهمانان نصب شوند. قسمت زیرین این علائم باید حداقل ۱۰ سانتیمتر از کف تمام شده فاصله داشته باشد. علائم باید به صورت همسطح بر روی دیوار نصب شود. در جاهایی که علامت بر روی دیوار و مجاورت در نصب می‌شود، حداکثر ۱۰ سانتیمتر از چهارچوب در فاصله داشته باشد.

۴-۲۰-۴- نورپردازی علائم خروج

علائم خروج باید دارای نورپردازی داخلی یا خارجی باشند. استثنائاً تابلوهای لمسی که در بند ۴-۲۰-۴-۲ الزامی دانسته شده اند، نیازی به نورپردازی ندارند.

۴-۲۰-۴-۱- علائم خروج دارای نورپردازی خارجی

در مکان‌هایی که در صورت بروز حریق و احتمال قطع برق تاریک خواهند شد، باید در علائم خروج از رنگ‌های بازتاب نور و خود نور و مواد شب رنگ استفاده شود. این علائم باید بر اساس استانداردهای معتبر بکار برده شوند و با توجه به دستورالعمل تولید کننده نصب شوند.

۴-۲۰-۴-۲- علائم خروج دارای منبع نور داخلی

علائم خروجی که دارای منبع نور داخلی هستند، این علائم باید بر اساس استانداردهای معتبر بکار برده شوند و با توجه به دستورالعمل تولید کننده نصب گردند. این علائم خروج باید در تمامی مواقع بهره‌برداری نورپردازی شوند.

۴-۲۰-۴-۳- شدت روشنایی و منبع تغذیه علائم خروج

الف- نور مورد استفاده در روشنایی علامت خروج باید در سطح تابلو شدتی بیش از ۵۰ لوکس داشته باشد.

۴-۲۰- ضوابط علائم تصویری و نوری راه خروج

۴-۲۰-۱- ضوابط علائم خروج اضطراری

دسترس خروج، خروج و تخته‌های خروج ساختمان، در تعلق به مبحث سوم این مقررات، باید با علائم خروج، مندرج در ۴-۲۰-۲، مشخص شوند به طوری که از تمام جهات قابل مشاهده و خواندن باشند. در مواردی که تخته خروج مستقیماً برای متصرفین قابل دیدن نیست، جهت و مسیر دسترسی به خروجی باید با علائم تکمیلی قابل مشاهده و خواندن علامت گذاری شود. درهایی که در مسیر خروج قرار دارند نیز باید با علائم خروج مشخص شوند. حداکثر فاصله مجاز تابلوهی خروج در یک دسترس خروج ۳۰ متر است.

۴-۲۰-۲- موارد استثناء در نصب علائم خروج اضطراری

الف- نصب علائم خروج در اتاق‌ها یا فندقی که تنها یک خروجی در آن‌ها تعبیه شده، الزامی نیستند.

ب- درهای خروج اصلی ساختمان یا سردرها که به طور واضح به عنوان خروجی قابل تشخیص هستند در صورت تأیید مرجع صدور پروانه ساختمان به علائم خروج نیاز ندارند.

ب- علائم خروج در تصرف‌های گروه ف (مسافرخانه) و نک واحدهای خوابگاهی یا مسکونی گروه‌های ۳-۴ و ۳-۵ (تصرف‌های مسکونی - قایماتی) الزامی نیستند.

ت- علائم خروج در تصرف‌های گروه ۳-۵ (زندانی‌ها، ندامتگاه‌ها و غیره) الزامی نیستند.

ث- در تصرف‌های گروه ت-۴ (استادیوم‌های سرپوشیده) و ت-۵ (استادیوم‌های سرپوشه)، نصب تابلوی خروج در راهروهای میان‌سندلی‌ها الزامی نیست. به شرطی که تابلوها در تقاض معابر نصب شده باشد و از راهروهای میان‌سندلی‌ها قالی رویت و خواندن باشند. نورپردازی خروج باید به گونه‌ای انجام شود که مسیرها و فضاهای حرکتی میان‌سندلی‌ها در شرایط اضطراری قابل تشخیص باشند.

۴-۲۰-۴-۵- طرح نشانه در علائم خروج

شکل شماره ۱۵

حروف بکار گرفته شده در علامت خروج باید قابل تشخیص و خوانا باشند. بلندی حروف فارسی نباید کمتر از ۷۵ میلیمتر و ضخامت قلم آن‌ها نباید کمتر از ۹ میلیمتر و بلندی حروف لاتین نباید کمتر از ۵۰ میلیمتر باشد. در تابلوهایی با ابعاد بزرگتر از حداقل ذکر شده، عرض، ضخامت قلم و فاصله بین حروف باید متناسب با ارتفاع آن‌ها انتخاب شود.

کلمه «خروج» باید با رنگ سفید بر روی زمینه سبز نوشته شود و در هنگام روشن یا خاموش بودن منبع نورپردازی تابلو به طور واضح قابل خواندن باشد. در صورت استفاده از پیکان برای نشان دادن جهت خروج، شکل پیکان باید به راحتی مخدوش نشود و جهت آن قابل تغییر نباشد.

۴-۲۰-۵- علائم نورانی مسیر خروج

در کلیه ساختمان‌های بلند مرتبه (گروه ۸) در راه‌های خروج باید علائم نورانی مطابق با بندهای زیر نصب شود:

۴-۲۰-۱- نصب علائم نواری خود نور در راه‌های خروج باید در پلکان خروج، شیبراه خروج و راهروهای خروج بر اساس بندهای زیر انجام شود.

الف- پلکان خروج: یک نوار یکسره باید بر روی لبه هر پله نصب شود به طوری که کل طول آن را پوشش داده و لبه پله را به خوبی مشخص کند. عرض نوارها باید حداقل ۲۵ میلیمتر و حداکثر ۵۰ میلیمتر باشد. لبه نوار باید از لبه پله کمتر از ۱۳ میلیمتر فاصله داشته باشد. در صورتی که نوار تا شده و بر روی پیشانی پله ادامه داشته باشد، عرض قسمت خم شده عمودی باید کمتر از ۱۳ میلیمتر باشد.

شکل شماره ۱۴

ب- تابلوهایی خروج باید در تمامی مواقع بهره‌برداری نورانی باشند. برای اطمینان از ادامه نورانی بودن، تابلو با نورپردازی داخلی بعد از قطع برق تا حداقل زمانی که در مبحث سوم تعیین شده، باید به برق اضطراری متصل بمانند.

۴-۲۰-۴-۲- علائم خروج با حروف برجسته بریل

به منظور کمک رسانی به افراد نابینا در هنگام سانه لازم است تا علائم ایمنی حیاتی بصورت تابلوهایی با خط بریل برای آنان نصب شود.

علائم خروج حاوی کلمه خروج با حروف برجسته خط بریل، باید در انطباق با استانداردهای معتبر، در مجاورت تمامی درهایی که به فضای پناه، محل تجمع امن، دسترس‌های خروج و امدادسانی، خروج‌ها، و تخلیه‌های خروج نصب شوند. این تابلوهایی لمسی نیازی به نورپردازی ندارند (شکل شماره ۱۴).

کف ادامه یابد. در محل پله نیز نوار به صورت عمودی تا کف ادامه یافته و به نوار لبه پله متصل می شود.

ت-۲- در طول مسیر خروج، موانعی که در ارتفاع کمتر از ۲ متر قرار داشته و پیش آمدگی آنها بیش از ۱۰ سانتیمتر باشد باید با نوازی به عرض حداقل ۲۵ میلیمتر بر روی کف مشخص شوند. داخل این محدوده باید با استفاده از نوارهای خود نور به صورت ۴۵ درجه هاشور بخورد. این موانع شامل شیرها و جعبه های آتش نشانی، بیرون زدگی های دیوار و نقاط سرگیر بوده، اما محدوده به این موارد نیست. نوارها باید به گونه ای نصب شوند که هیچ علامت ایمنی نظیر نشانه یا دستورالعمل استفاده از شیرهای آتش نشانی را نباشاند.

ث- علامت گذاری بر درهای واقع در مسیر خروج، تخلیه های خروج شامل درهایی که متصرفین برای تکمیل فرایند خروج باید از آنها عبور نمایند دارای نشانه هایی مطابق بندهای زیر باشند:
ث-۱- علامت گذاری بر درهای تخلیه خروج، علاوه بر تراز معمول، باید در ارتفاع پایین بر روی درهای خروج نیز نصب شوند. با این تفاوت که اندازه ارتفاع علامت درهای خروج می تواند حداقل ۱۰ سانتیمتر باشد. علامت باید در وسط در (در راستای افقی) نصب شود و حداکثر ارتفاع مجاز لبه بالایی علامت از کف ۲۵ سانتیمتر است.

ث-۲- نشانه گذاری دستگیره در خروج باید با مواد خود نور باشد، سطح این نشانه گذاری باید حداقل ۴۰۰ میلیمتر مربع باشد. این نشانه گذاری باید بر روی دستگیره یا در مجاورت آن نصب شود. برای درهایی که دارای دستگیره فشاری هستند نوار نوارانی باید حداقل ۲۵ میلیمتر پهنا داشته باشد و سراسر طول دستگیره را پوشش دهد.

نشانه گذاری چارجوب در باید در بالا و طرفین چارجوب در خروج با نوار خود نور پیوسته به عرض ۲۵ تا ۵۰ میلیمتر مشخص شود. در مواقعی که بر روی چارجوب فضای کافی برای نصب نوار نیست، نوار می تواند بر روی دیوار مجاور نصب شود.

۲-۵-۴-۲۰- موقعیت نصب و ابعاد نشانه های نورانی باید در تمام بخش های یک ساختمان مشابه باشند.

- ب- پاگردها لبه پاگرد نیز باید با نوازی مطابق الزامات لبه پله مشخص شود.
- ب- دست اندازها، نمایی دست اندازها باید با نوازی مستند به عرض حداقل ۲۵ سانتیمتر نشانه گذاری شوند. نوار باید بر روی سطح فوقانی دست انداز و در تمام طول آن ادامه یابد.

شکل شماره ۱۶

ت- نوارهای خود نور بیرامونی فضاها باید دارای مشخصات زیر باشند:

ت-۱- دور تا دور حاشیه پاگردهای پله یا هر سطح دیگر در بلندی خروج داخلی، شیرهای خروج داخلی، و راهروهای خروج باید با نوارهای مستند بر روی کف یا دیوار، با ترکیبی از هر دو نصب شوند. این نوارها باید ۲۵ تا ۵۰ میلیمتر عرض داشته و به صورت مستند محیط قابل حرکت در شرایط اضطراری را مشخص نمایند. نشانه گذاری دور تا دور کف پله (جر لبه پله، جز لبه پله، موضوع بند قبل) الزامی نیست.

ت-۲- در صورتی که نوار بیرامونی بر روی کف نصب شود باید حداکثر ۱۰ سانتیمتر از دیوار فاصله داشته باشد. نور باید در جنوی تمامی درها بحر نخسبه خروج استفاده داشته باشد. در محل بلندی که از تراز پایین تر به سطح مورد نظر می رسند، نور بیرامونی باید به نوار لبه آخرین پله متصل شود.

ت-۳- در صورت نصب نوار بیرامونی بر روی دیوار، نوار باید حداکثر ۱۰ سانتیمتر از کف نما شده فاصله داشته باشد. نور باید بر روی تمامی درها بحر تخلیه خروج ادامه یابد. در مواردی که امکان نصب نوار بر روی دیوار یا در وجود ندارد، نوار باید به صورت عمودی به کف مستقل شده و بر روی

- ت- گروه های ساختمانی بالاتر از ۴، دارای تصرف های آلف (آموزشی- فرهنگی)، ج (حرفه ای- اداری)، ت (تجمعی)، ص (صنعتی)، و (تجاری) و ک (کسبی- تجاری)
- ث- گروه های ساختمانی بالاتر از ۴، تصرف های د-۱، د-۲، د-۳، د-۴ (درمانی، مراقبتی، جز زندان و درمانگاه)
- ج- همه تصرف های ج (مخاطره آسیر)

۲-۵-۲۰- مندرجات تابلوی راهنمای واکنش اضطراری

مندرجات تابلوهای راهنمای واکنش اضطراری شامل دو بخش راهنمای تصویری نخسبه اضطراری و راهنمای نوشتاری است.

۱-۲-۵-۲۰- راهنمای تصویری تخلیه اضطراری

راهنمای تصویری تابلو باید شامل موارد زیر باشد:

- الف- مسیرهای دسترسی خروج (نزدیکترین یا جایگزین)
- ب- محل تخلیه های خروج
- پ- محل دکمه های زنگ خطر (اگر طبق مقررات میحت سوم ساختمان مربوطه ملزم به داشتن آن باشد)
- ت- محل امکانات آتش نشانی
- ث- محل امکانات امداد و نجات شامل جعبه کمک های اولیه، دستگاه شوک و احیا، و غیره، (اگر طبق مقررات ساختمان مربوطه ملزم به داشتن آن باشد).
- ج- فضاهای و ساختمان های خاص با ابزار مواد خطرناک (در صورت وجود)
- ح- موقعیت فضاهای پناه در داخل ساختمان (اگر طبق مقررات میحت سوم ساختمان مربوطه ملزم به داشتن آن باشد)
- ح- محل بازشویهای امداد رسانی از خارج ساختمان
- خ- محل های تجمع امن در خارج از ساختمان
- د- تعیین محل یا عبارت «شما اینجا هستید» مشخص کننده موقعیت فرد روی نقشه
- ذ- امکانات قابل استفاده افراد کم توان و ناتوان (بالابر، شیشه و غیره)
- ر- جهت شمال
- ز- راهنمای علائم به کار رفته در تابلو

۵-۲۰- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری و نقشه های راهنمای تخلیه خروج

۵-۲۰- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری و نقشه های

راهنمای تخلیه خروج

علاوه بر اینکه حداقل یک تابلوی راهنمای واکنش اضطراری برای اطلاع رسانی به ساکنین و آتش نشانان در زمان سانحه در نزدیکی ورودی ساختمان قرار می گیرد، نقشه های راهنمای تخلیه اضطراری باید در ورودی تمامی راه پله ها و بلکان های واقع در مسیر خروج، لابی آسانسورها در تمامی طبقات، در میانه هر راهرو با طول بیش از ۳۰ متر، در تمامی محل های برخورد راهروها و بلافاصله در کنار هر تخلیه خروج (در داخل بنا) نصب شوند.

۱-۵-۲۰- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری

تابلوی راهنمای واکنش اضطراری در ساختمان های موضوع این بند نصب می شود و متصرفین را در هنگام بروز شرایط اضطراری نظیر آتش سوزی، زلزله، طوفان، نشت مواد خطرناک، خطرات امنیتی و غیره برای تقلیل خطرات سانحه و تخلیه یا دسترسی به امکانات امدادی ساختمان راهنمایی می کند. این تابلو شامل دیاگرام ساده شده ای از نقشه ساختمان و سایر اطلاعات ضروری است که در قالب متن درج می شود.

۱-۵-۲۰-۱- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری باید منطبق با جدول شماره ۳، در بناهای زیر نصب شوند:

- الف- ساختمان های بلند مرتبه (گروه ۸)
- ب- تصرف های ۱-۵ (قامتی کوتاه مدت)
- ب- گروه های ساختمانی بالاتر از ۴، دارای تصرف ۲-۵ (بناهای اپارتمانی) که حداقل ۳ واحد دارند. (ساختمان های مشمول میحت سوم)

۲۰-۵-۴- شرایط نصب تابلوهای راهنمای واکنش اضطراری و تخلیه اضطراری

ساختمان

- الف- سطح زیرین تابلوی نصب شده باید حداکثر ۱۱۵ سانتیمتر از کف نماه شده فاصله داشته باشد.
- ب- حداقل ابعاد تابلو ۳۰ در ۴۵ سانتیمتر است.
- ج- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری باید:
 - الف- در موقعیتی نصب شود که کاملاً در معرض دید باشد.
 - ب- جهت آن با جهت ساختمان یکی باشد.
 - ب- به صورت آئین بر روی دیوار یا درب (از داخل) نصب شود.
 - ت- از جنس مواد ماندگار و مستحکم باشد.
 - ث- به صورت رنگی تهیه و چاپ شود.

۲۰-۵-۵- نشانه تصویری در تابلوی راهنمای واکنش اضطراری

۲۰-۵-۵-۱- تابلو یا باید دارای قابی به ضخامت حداقل ۵۰ میلیمتر باشد یا دارای نوار رنگی حاشیه در بالا و پایین به ضخامت ۱۵ میلیمتر که هم با زمینه دیاگرام و هم با رنگ دیوار تضاد داشته باشد.

۲۰-۵-۵-۲- نوار حاشیه فوقانی باید شامل نوشته با عنوان «راهنمای واکنش اضطراری» در زمینه رنگی و متضاد با قلمی که الف مبنای آن بزرگتر از ۲۰ میلیمتر در ارتفاع باشد.

۲۰-۵-۵-۳- ضخامت تمامی نوشته ها باید حداقل ۲۰ درصد ارتفاع حروف باشد.

۲۰-۵-۵-۴- اندازه قلم عبارات آدرس ساختمان، طبقه، شماره تماس‌های اضطراری و استفاده از پله به جای آسانسور باید حداقل ۱۴ میلیمتر باشد.

۲۰-۵-۵-۵- عبارات تماس با شماره های اضطراری باید در زمینه رنگی تیره و با فونت سفید یا خط‌های ضخیم در بالا و پایین نوشته با روش دیگری برای برجسته کردن آن در نظر گرفته شود.

۲۰-۵-۲- تابلوی راهنمای واکنش اضطراری و نقشه‌های راهنمای تخلیه خروج

راهنمای واکنش اضطراری

پلاک ۱۵ خ. شریعتی

طبقه دوم

شما اینجا هستید

مسیر خروج

خاموش کننده دستی

رنگ خطر

شما اینجا هستید

خروج

خروج

تلفن آتش نشانی ۱۲۵ / پلیس ۱۱۰ / اورژانس ۱۱۵

در شرایط اضطراری زنگ خطر را به صدا در آورید.

برای خروج از راه پله استفاده کنید.

از آسانسور استفاده نکنید.

رنگ خطر صدای شیوه بوق بلند خواهد داشت و زمانی که به صورت هشدار روشن می شود. از پله‌ها برای راهنمایی استفاده خواهد شد. به دستمال‌های علامت شده از آن توجه کنید.

افراد ناتوان و کم توان

با تلفن های امدادی تماس بگیرید. موقعیت خود را اعلام کنید. به سمت نزدیک ترین راه پله رفته و تا رسیدن کمک منتظر بمانید.

شکل شماره ۱۷

۲۰-۵-۵-۶- دستورالعمل ایمنی برای افراد معنول باید عنوانی نوشته شده با قلم ۱۴ میلیمتر و متنی با قلم ۱۰ میلیمتر داشته باشد. عنوان آن باید به روش‌های مشابه ذکر شده در بالا برجسته شود.

۲۰-۵-۵-۷- عباراتی در مورد نوع صدای زنگ خطر و چراغ‌های آن با قلم ۸ میلیمتر و نام خلبان‌های اطراف بر روی نقشه با قلم ۸ میلیمتر نوشته شود.

۲۰-۱-۶-۳- کارفرمایان در محیط کارگاهها مسئول حفظ جان کارکنان از خطر و موظف به حصول اطمینان از نصب علائم حفاظتی- ایمنی در محل های الزامی هستند. سازندگان کلیه ساختمان های بلند (گروه ۸) و مجتمع های تجاری و آموزشی و درمانی و تجمعی بزرگ موظف به استفاده از خدمات مشاوران H.S.E و الزام به نامین ضوابط بهداشت، ایمنی و حفظ محیط زیست از طریق افراد دارای صلاحیت، از جمله بکارگیری استانداردهای ملی و معنسر و تابلوهای ایمنی هستند.

۲۰-۱-۶-۴- پیمانکاران جزء، (که خود نیز کارفرما هستند)، موظفند میزان آشنایی کارکنان شان را با علائم ایمنی کنترل نموده و باید از نصب علائم ایمنی مناسب و حاوی پیام درست در محل های الزامی، اطمینان یابند.

۲۰-۱-۶-۵- در مجتمع های مسکونی و اداری و درمانی و مانند آن و محوطه های کارگاهی دارای تردد وسایل نقلیه، استفاده از علائم راهنمای رانندگی در انطباق با ضوابط راهنمای رانندگی و دستگاه های ذریع ایمنی الزامی است.

۲۰-۱-۶-۶- چنانچه به هر علتی (مانند پوشیدن وسایل و ابزار ایمنی) میزان شنوایی یا بینایی کاهش یابد، اقدام برای بهتر شدن دید و یا شنیدن هشدارهای ایمنی (برای مثال با افزایش حجم صدا و یا افزایش میزان روشنایی) ضروری است.

۲۰-۱-۶-۷- در بعضی موارد ممکن است ترکیبی بیش از یک نوع علامت ایمنی الزامی باشد. برای مثال علائم نوری با یک علامت صوتی حاوی پیام خطر (مثل آژیر خطر) ترکیب شود و یا علائم حرکات دست با ارتباط کلامی ترکیب شود تا افراد را از خطر مطلع نماید.

۲۰-۱-۶-۸- در استفاده از علائم تصویری ایمنی اندازه تابلوها و علائم نصب شده در محل کار بایستی مناسب و به سهولت قابل دید و درک باشد. در مواقعی که نور محیط ضعیف باشد بهتر است از روشنایی مصنوعی استفاده و یا علامت ایمنی را از مواد بازتاب دهنده تهیه نمود و یا هر دو روش را به کار گرفت.

۲۰-۶- تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاهها

تابلوهای ایمنی الزامی در کارگاهها علاوه بر ضوابط کلی در این بخش، در سه دسته مورد بررسی قرار می گیرند. (۱) تابلوهای ایمنی کارگاههای موقت برای احداث ساختمانها، در انطباق با مقررات ملی ساختمان. (۲) تابلوهای ایمنی مربوط به کارگاههای موقت کوتاه مدت ساختمانی و راهسازی. (۳) تابلوهای ایمنی دائمی ساختمان کارگاههای صنعتی و موتورخانهها و تأسیسات ساختمانها.

۲۰-۶-۱- ضوابط کلی علائم ایمنی الزامی در کارگاهها

۲۰-۱-۶-۱- مهندس ناظر ساختمان کارگاههای صنعتی همانند سایر ساختمانها موظفند به ترمیمی که در محبت دوم مقررات ملی ساختمان تعیین می شود، در هنگام پایان کار ساختمان از وجود تابلوهای ایمنی الزامی تعیین شده در این مقررات اطمینان حاصل نموده و در اسناد پایان کار ساختمان منعکس نمایند.

۲۰-۱-۶-۲- جریان کارگاههای ساختمانی و کارفرمایان کارگاههای صنعتی متزم هستند که از وجود تابلوها و علائم لازم و کافی و نصب علائم در محیطهای کارگاه که احتمال تهدید سلامت و ایمنی کارکنان وجود دارد و توسط نظارت های لازم مهندسی و سیستم های ایمنی کار کنترل شده، بقیین حاصل نمایند.

۲۰-۱-۶-۳- استفاده از تابلوها و علائم ایمنی مندرج در این مقررات جانشین دیگر روش های کنترل خطر نمی باشند. برای مثال در کارگاهها اگر خطر آتش سوزی مواد قابل اشتعال وجود داشته باشد، در این صورت علاوه بر اقدامات احتیاطی و پیشگیری های ضروری در مقررات، تابلوی هشدار کشیدن ممنوع هم ضروری است.

۲۰-۱-۶-۱۷- برای آسان سازی فهم پیام علائم ایمنی ترجیح داده می شود تا آن را با یک متن کوتاه به صورت زیر نویس تکمیلی اقدام کرد. زمینه رنگی متن تکمیلی باید همانند رنگ علائم اصلی باشد.

شکل شماره ۱۸

۲۰-۶-۲- ضوابط کلی تابلوهای ایمنی مربوط به کارگاههای موقت کوتاه مدت ساختمانی و راهسازی

۲۰-۱-۶-۱۲- برای جلوگیری از صدمات ناشی از سقوط افراد از ارتفاع و یا اصابت اجسام در حال سقوط یا تصادم با خاکریزها، علاوه بر نصب علائم تصویری ایمنی، در اغلب موارد نصب نرده های محافظ نیز ضروری است. در صورتی که احتمال خطر کم بوده و یا حفاظت با دیگر ابزارها ناممکن باشد، علامت گذاری مکان خطرناک ضروری است. استفاده از علامت زیر شامل نوارهای ممتد زرد و مشکی (یا قرمز و سفید)، در اطراف مکان های فوق الذکر الزامی است. در این علامت نوارها تحت زاویه ۴۵ درجه قرار دارند و کم و بیش دارای اندازه های مساوی اند.

شکل شماره ۱۹

۲۰-۱-۶-۱۶- علائم تصویری ایمنی باید ساده و فقط دارای جزئیات ضروری باشند.

۲۰-۳-۱- در صورت وجود چند پیام ایمنی، بازدارنده، هشداردهنده و الزام آور در محلی از یک کارگاه، تابلوها به صورت چند قسمتی همانند تصویر نمونه و شامل بخش‌های زیر باید نصب شوند:

علامت هشدار ایمنی و عنوان اعلام پیام
بر روی زمینه رنگی دارای مفهوم ایمنی

متن توضیحی

علامت تصویری

شکل شماره ۲۰

۲۰-۳-۱-۱- علامت هشدار ایمنی و عنوان پیام

الف- خطر

بیانگر موقعیتی خطرناک است که اگر از آن اجتناب نشود موجب آسیب جدی یا مرگ خواهد شد. استفاده از این عنوان باید به مواقع بسیار خطرناک محدود شود. این عنوان باید با رنگ سفید بر روی زمینه قرمز نوشته شده و در کنار آن علامت سه گوش هشدار ایمنی درج شود.

شکل شماره ۲۱

۵۲

۲۰-۶- تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاه‌ها

۲۰-۶-۲- در اطراف کودآبهای باحفظ سقوط، نصب دستگاه های علامت دهنده چشمگیر نیز توصیه می شود. این دستگاه ها باید در زمان خطر احتمالی معبر به لامپ های اضافه بوده و تحت مراقبت خاص باشند.

۲۰-۶-۳- در جاهایی که ایجاد کارگاه موقت در داخل معابر لازم باشد، برای حفاظت حائل کارکنان در جاهایی که حرکت وسایل نقلیه در اتیجا جریان دارند محدوده کار باید با نوارهای منعقد به صورت واضح و قابل دیدن ترجیحا با رنگ سفید یا زرد و با در نظر گرفتن رنگ محیط علامت گذاری شوند. ابعاد این علامت گذاری باید با مقیاس واقعی مواقع و مکان های دارای خطر متناسب و موزون باشد.

۲۰-۶-۴- نوارها ایمنی طوری قرار گیرند که فضاهای ایمن پس زمینه نغمه و نوارهای لازم را معهود کند و محس عبور عابرین را از سواره رو تفکیک نماید.

۲۰-۶-۵- در جوار کارگاه های ساختمانی، راه های دائمی محل های مسکونی حتی الامکان باسیسی توسط علائم مشابه بند فوق علامت گذاری گردند مگر در صورتیکه حفاظ مناسب و سیاده رو داشته باشند.

۲۰-۶-۶- رعایت ضوابط دربار شپرداری ها در کارگاه های موقت داخل معابر با هنگام خط گسی خیابان ها به شرط عدم معادرت با این مبحث الزامی است.

۲۰-۳-۶- تابلوهای ایمنی دائمی ساختمان کارگاه های صنعتی و موتورخانه ها و تأسیسات ساختمان ها

این تابلوها و علائم باید در انطباق با این نامه ایمنی ساختمان کارگاه ها، مصوب شورای عالی حفاظت فنی باشند.

۵۱

۲۰-۳-۲- متن توضیحی تابلو

متنی است که با دقت انتخاب می شود و به مخاطب مورد نظر به صورت خلاصه، دقیق و واضح پیام تابلو را انتقال می دهد.

شکل شماره ۲۵

۲۰-۳-۱-۳- علامت تصویری

علامت تصویری باید متناسب با نوع پیام تابلو درج شود.

۲۰-۳-۲- تابلو دستورالعمل های کارگاهی

این تابلوها برای اعلام اطلاعات تکمیلی مانند رویه ها و دستورالعمل های ایمنی به کار می روند. (برای مثال دستورالعمل خاموش کردن ایمن سوپلر، دستورالعمل قفل کردن) تابلوی دستورالعمل های ایمنی باید به صورت دو قسمتی با عنوان «دستورالعمل ایمنی» به رنگ سفید بر روی زمینه سبز و شرح دستورالعمل در ذیل آن تهیه شود.

۲۰-۳-۳- تابلوی راهنمای تخلیه اضطراری کارگاه، حاوی محل تجهیزات ایمنی، بازشوی های امداد رسانی، کمک های اولیه و خروج اضطراری در ساختمان کارگاه های متوسط و کوچک الزامی است. این تابلوها باید مطابق با ضوابط بخش های ۲۰-۴- تهیه و نصب شوند.

۵۴

۲۰-۶- تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاه‌ها

ب- هشدار و اخطار

بیانگر موقعیتی خطرناک است که اگر از آن اجتناب نشود موجب آسیب جدی خواهد شد. این عنوان باید با رنگ سیاه بر روی زمینه نارنجی نوشته شده و در کنار آن علامت سه گوش هشدار ایمنی درج شود.

شکل شماره ۲۲

پ- احتیاط

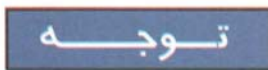
بیانگر موقعیتی خطرناک است که اگر از آن اجتناب نشود موجب آسیب دیدگی جزئی خواهد شد. این عنوان باید با رنگ سیاه بر روی زمینه زرد نوشته شده و در کنار آن علامت سه گوش هشدار ایمنی درج شود.

شکل شماره ۲۳

ت- توجه

بیانگر اطلاعاتی است که مهم هستند اما مستقیما به خطر ارتباط ندارند. (برای مثال موجب تهدیدهای امنیتی، بهداشتی یا خسارت به ابزار یا دارایی ها می شوند) این عنوان باید با رنگ سفید بر روی زمینه آبی نوشته شود.

شکل شماره ۲۴

۵۳

۲۰-۶- تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاهها

۲۰-۶-۳-۴- نصب راهنمای واکنش اضطراری در ساختمان کارگاههای بزرگ صنعتی الزامی است.

۲۰-۶-۴- ضوابط نصب علائم و برجسبهای ایمنی بر روی مخازن و لولههای حمل سیالات خطرناک در ساختمان کارگاهها و موتورخانه تأسیسات ساختمان

لوله های حمل سیالات و گازها در ساختمان و موتورخانه های تأسیسات ساختمانی و مخازن نگهداری گازها و سیالات و مواد خطرناک در کارگاههای صنعتی از موارد خطرناک در ساختمانها و کارگاهها هستند. لازم است تا با نصب علائم و تابلوهای لازم، نسبت به ایمن سازی محیط کارگاه و ساختمانهای دیگر اقدام شود.

۲۰-۶-۴-۱- ضوابط نصب علائم بر روی لوله های انتقال سیالات در ساختمانها و کارگاهها

مجرها و لولههای رو کار که برای نگهداری و انتقال سیالات یا مواد خطرناک به کار میروند، باید دارای علائم و رنگهای نشانگر محتوای آن باشند.

۲۰-۶-۴-۱-۱- مفهوم علامت

بر روی لولههای انتقال سیالات باید علائمی منطبق با محتوی لوله و جهت جریان آن (مشخص شده یا بیکان) نصب شود. در صورتی که عامل خطر، دما یا فشار سیال باشد، مقدار آن نیز باید درج شود.

علامت نصب شده بر روی لوله باید مختصر، ساده و گویا باشد.

شیرهای مهم و اصلی قطع و وصل جریان نیز باید مطابق با ضوابط این مبحث علامت گذاری شوند.

۲۰-۶-۴-۲- محل درج علائم

علامت باید در نزدیکی شیرها، فلنج ها، تغییر جهت، انشعابها و محل عبور لوله از دیوار یا کف (در دو سوی آن) نصب یا نشان داده شود.

شکل شماره ۲۶

بر روی لوله های مستقیم، علائم باید در فاصله حداقل ۶ متر و حداکثر ۱۳ متر تکرار شوند. علائم باید در محل قابل رویت نصب یا نوشته شود، در مکانهایی که لوله بالاتر یا پایین تر از خط دید است، نوشته باید پایین تر یا بالاتر از خط محور میانه لوله قرار گیرد، تا قابل مشاهده باشد.

۲۰-۶-۴-۲-۱- شیوه درج علامت:

حداقل ابعاد علائم و نوشته های ایمنی روی لولهها باید بر اساس جدول شماره ۵ تعیین شود. به منظور تسهیل در خواندن علائم، باید بین رنگ زمینه و نوشته تعداد رنگی وجود داشته باشد. علائم می توانند با شابلون، برجسب یا نوشته با رنگ ایجاد شوند. برای نوشته های ایمنی روی لولهها از فونت ترفک و حداقل ارتفاع ۲۰ میلیمتر استفاده شود. برای لولههای با قطر کمتر از ۲ سانتیمتر (سه چهارم اینچ)، شیرها و انحالات از پلاک آلومینیوم حلقه ماندهگار استفاده شود.

جدول شماره ۵: حداقل ابعاد علامت و نوشته ایمنی لولهها

قطر خارجی لوله (با ایزولاسیون)	حداقل ارتفاع نوشته	حداقل طول علامت رنگی
۲ تا ۳ سانتیمتر (۷/۵ اینچ تا ۱۲/۵ اینچ)	۲ سانتیمتر	۲۰ سانتیمتر
۳ تا ۵ سانتیمتر (۱۲/۵ اینچ تا ۲ اینچ)	۳ سانتیمتر	۲۰ سانتیمتر
۵ تا ۷.۵ سانتیمتر (۲ اینچ تا ۳ اینچ)	۴.۵ سانتیمتر	۳۰ سانتیمتر
۷.۵ تا ۱۵ سانتیمتر (۳ اینچ تا ۱۰ اینچ)	۶.۵ سانتیمتر	۴۰ سانتیمتر
۱۵ سانتیمتر به بالا (۱۰ اینچ به بالا)	۱۴ سانتیمتر	۸۰ سانتیمتر

۲۰-۶- تابلوها و علائم ایمنی الزامی در کارگاهها

۲۰-۶-۴-۱- ضوابط رنگ آمیزی لولهها:

لوله های حاوی سیالات باید بر اساس جدول شماره ۶ رنگ آمیزی شوند. رنگ آمیزی به دو صورت قابل انجام است؛ یا کل لوله رنگ شود یا تنها بخش هایی از لوله که شامل علامت ایمنی است، رنگ آمیزی شود. در حالت دوم حداقل طول قسمت رنگ شده باید با ضوابط جدول شماره ۵ منطبق باشد.

در صورتی که لوله به دلیل جنس، نوع عایق یا محدودیت های اجرایی دیگر، قابل رنگ آمیزی نباشد، باید از پلاک آویز یا برجسی ماندهگار شامل علامت و رنگ ایمنی بر روی لوله یا به صورت پلاکی در مجاورت آن استفاده شود.

هرگونه رنگ آمیزی بر روی نوشته ها، علائم و برجسبهای ایمنی لولهها اکیدا ممنوع است.

اتصالات، شیرالات، و پوشش لولهها نیز مشمول ضوابط رنگ آمیزی می شوند. اما تکیه گاهها، بستها، و سایر متعلقات مستثنی هستند.

لوله هایی که برای دماهای بالاتر از ۲۰۰ درجه سانتیگراد بکار میروند باید با رنگ نقره ای نسوز رنگ آمیزی شوند.

لوله های حاوی مواد خطرناک باید به صورتی علامت گذاری شوند که با گذر زمان در شرایط مختلف اقلیمی قابل شناسایی باشند.

جدول شماره ۶: جدول استاندارد رنگی ایمنی لولهها

لوله حامل	رنگ استاندارد	مثال
آب آشامیدنی، خنک کننده، سیب و غیره	نوشته سفید روی زمینه سبز	فاسلاب
هوای فشرده	نوشته سفید روی زمینه آبی	هوای ۱۰۰ پالسکال
سیالات اطفای حریق	نوشته سفید روی زمینه قرمز	گاز بی اکسید کربن
قابل احتراق	نوشته سفید روی زمینه قهوه ای	پودر آلومینوم
سیالات سمی و خورنده	نوشته سیاه روی زمینه نارنجی	هیدروکلریک اسید
سیالات قابل اشتعال	نوشته سیاه روی زمینه زرد	گاز طبیعی

۲۰-۶-۴-۲- ضوابط نصب علائم و برجسبهای ایمنی بر روی مخازن نگهداری سیالات در ساختمانها و کارگاهها

علائم زیر بر روی مخازن نگهداری سیالات در ساختمان و کارگاه و حمل آنها به کار میروند. چند نوع علامت متفاوت برای مواد خطرناک وجود دارد که هر علامت هدف بخصوصی را دنبال کرده و باید در محل مناسب استفاده شود. در جدول زیر هدف و محل استفاده سه نمونه از استانداردهای علامت گذاری مواد شیمیایی خطرناک ذکر شده است.

تصوره - با توجه به شرایط و نوع سیال، ممکن است بیش از یک علامت بر روی یک مخزن حاوی ماده شیمیایی وجود داشته باشد.

جدول شماره ۷: انواع علامت گذاری مجاز روی مخازن در ساختمانها و سیالات

نوع علامت	هدف	محل نصب علامت	نمونه ای علامت
۱- علامت ایمنی اضطراری در ساختمانها و کارگاهها بر اساس ضوابط NFPA	ارائه اطلاعاتی درباره خطراتی که ممکن است در شرایط اضطراری رخ دهد.	بیرون ساختمان، بر روی دربها، در معرض دید امدادگران در زمان آتش سوزی، نشت مواد و...	
۲- علامت ایمنی حمل و نقل مواد خطرناک بر اساس ضوابط DOT	ارائه ای اطلاعاتی درباره خطراتی که کسارگران حمل و نقل و امدادگران را تهدید می کند.	بر روی وسایل نقلیه تانکر دار، مخازن قابل انتقال، واگن های مخزن دار، وسایل نقلیه و کانتینرهای حاوی مخازن خطرناک	
۳- علامت ایمنی محیط کار بر اساس ضوابط OSHA	ارائه ای اطلاعاتی درباره خطراتی که کارگران را در زمان استفاده ی معمول از مواد شیمیایی تهدید می کند.	لوله ها، مخازن و کانتینرهای موادی که در محل کار مورد استفاده قرار می گیرند.	

۲۰-۴-۲-۱- علائم ایمنی اضطراری با نصب در بیرون ساختمانها و کارگاههای حاوی مخازن سیالات

الف- کاربرد: علائم ایمنی اضطراری برای شناسایی خطرات مواد شیمیایی و تعیین شدت خطرات ناشی از آن‌ها در شرایط اقدامات اضطراری به کار می‌روند. علامت ایمنی اضطراری خطرات بهداشتی، آتش سوزی، ناپایداری (واکنش پذیری) و خطرات دیگری را نشان می‌دهد که ممکن است از تماس یا قرارگیری در معرض یک ماده حادث شوند. این علائم بیرون ساختمان و کارگاه، در معرض دید امدادگران نصب می‌شوند.

ب- شکل و معنای علامت:

ب-۱- علامت ایمنی اضطراری به شکل مربعی است که ۴۵ درجه چرخیده و بر روی یک گوشه قرار گرفته است. این علامت نوع خطر و شدت آن را مشخص می‌کند. شدت خطر از صفر (حداقل خطر) تا چهار (حداکثر خطر) مشخص می‌شود. محل قرارگیری شماره‌ی هر یک از خطرهای فوق و معنای آن در شکل زیر مشخص شده است.

شکل شماره ۲۷

ب-۲- علائمی که در قسمت سفید (خطرات خاص) به کار می‌روند عبارتند از: W برای مواد شیمیایی که با آب واکنش غیر عادی می‌دهند، OX برای مواد اکسید کننده و SA برای گازهای خفه کننده چون نیتروژن، هیدروژن، فسژن، آرگون، کربن دی‌اکسید (گازهای بی‌خطر) که در ترکیب آنها جایگزین اکسیژن در هوا شده و موجب خفگی افراد می‌شوند. بسیاری از آنها در شرایط معمولی بی‌خطر هستند یا خطر کمی دارند ولی در برخی از آن‌ها خطر انفجار یا اشتعال غالب است.

ب-۳- در صورتی که ماده‌ای دارای دو یا چند خطر خاص باشد، هشدار نسبت به خطر مهمتر باید در محل خود در مربع سفید و سایر علائم خطرات مربوطه در حوزة مربع و زیر آن درج شوند.

ب-۴- از آنجایی که هدف از بکارگیری این نوع علائم ارائه سریع اطلاعات به مأموران امداد است، باید با توجه به شرایط اضطراری و در محلی که امدادگران به ساختمان یا کارگاه وارد می‌شوند و در معرض دید آن‌ها نصب شود.

ب-۵- تخمین درجه بندی خطر مواد مختلف در این سیستم باید توسط افراد متخصص و بر اساس برگه اطلاعات ایمنی مواد (MSDS) صورت گیرد.

۲۰-۴-۲-۲- علائم ایمنی حمل و نقل مواد شیمیایی خطرناک

این علائم بر روی وسایل نقلیه تانکر دار، مخازن قابل انتقال، واگن‌های مخزن دار، وسایل نقلیه و کانتینرهای حاوی بسته‌های خطرناکی که مواد را در داخل مکان صنعتی، کارگاهی و غیره، خارج و یا از آنجا به خارج انتقال می‌دهند، نصب می‌شوند. علائم ایمنی حمل و نقل، اطلاعاتی درباره‌ی خطرانی که کارگران حمل و نقل و امدادگران را تهدید می‌کند ارائه می‌دهد. در این علائم مواد خطرناک بر اساس نوع خطر به ۹ گروه تقسیم می‌شوند.

جدول شماره ۸: جدول علائم ایمنی حمل و نقل مواد شیمیایی خطرناک در جابجایی مواد در محوطه

عنوان	عنوان	نمونه علامت	عنوان	نمونه علامت
گروه ۱	مواد منفجره		گروه ۶	مواد سمی و عفونی
گروه ۲	گازها		گروه ۷	مواد رادیواکتیو
گروه ۳	مایعات قابل اشتعال		گروه ۸	مواد خورنده
گروه ۴	جامدات قابل اشتعال		گروه ۹	سایر مواد خطرناک
گروه ۵	اکسید کننده‌ها و پراکسیدها ی آلی			

در ترکیب با علائم فوق شماره شناسایی مواد شیمیایی (UN یا CAS) نیز بکار می‌رود.

شکل شماره ۲۸

۲۰-۴-۲-۳- علائم ایمنی محیط کار

این علائم برای محیط‌های کار (کارگاه، آزمایشگاه و...) تدوین شده است و مخاطب آن کارگران و سایر افرادی است که در کار روزمره خود و شرایط عادی با مواد شیمیایی خطرناک سر و کار دارند. از این علائم به صورت برجسته و تابلو و در برگه اطلاعات ایمنی مواد استفاده می‌شود.

جدول شماره ۹: جدول علائم ایمنی محیط کار

عنوان	عنوان	علامت در محیط کار
گازها و مایعات قابل اشتعال، جامدات قابل اشتعال، مواد خود به خود آتش زار، مواد تصعید کننده گاز آتش زار در تماس با آب	مواد شديداً سمی	
مواد اکسید کننده	مواد خورنده	
گازهای تحت فشار	خطر جهش سلول‌های بنیادی و خطر سرطان	
مواد و ترکیبات قابل انفجار	خطرناک برای حیات آبریان	

۷-۲۰- تابوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون

مجتمع‌های ساختمانی

این ضوابط مربوط به تابوهائی است که در محوطه مجتمع‌های ساختمانی قرار می‌گیرند و پیام آنها ضرورتاً ایمنی نیست، بلکه نحوه طراحی، ساخت و نصب آنها باید شرایط 'امن' را در محوطه مجتمع‌های ساختمانی تأمین کند. بنابراین رعایت این مقررات برای 'بگونه تابوها الزامی' است.

۷-۲۰-۱- ضوابط کلی تابوهای واقع در معابر و محوطه‌های ساختمانی

۷-۲۰-۱-۱- همه تابوهای تبلیغاتی و معرفی کاربری و شخصی، به جز موارد ذکر شده تحت عنوان تابوهای بی نیاز از جواز، برای نصب در محل محتاج اخذ مجوز تابو هستند.

۷-۲۰-۱-۲- تغییرات بعد از ساخت و نصب تابوها باید کاملاً منطبق بر مشخصات تعیین شده در مجوز تابو باشد، به این ترتیب هرگونه تغییر مغایر با مشخصات مندرج در مجوز باید با اصلاح اجازه مسئولین ذریعته، یا با تجدید مجوز صورت گیرد.

۷-۲۰-۱-۳- دارندة تابو و کسی که مجوز تابو به نام او است، مسئول تابو و مسئول نگهداری از آن در شرایط منطبق با جواز است. در غیاب او این مسئولیت به مالک ملک و مسئول ساختمان احواله می‌شود.

۷-۲۰-۱-۴- به کاربری‌هایی که از نظر قوانین کشور و ضوابط شهری اجازه استقرار و فعالیت در محل خود را ندارند، مجوز نصب تابو داده نمی‌شود.

۷-۲۰-۱-۵- این مقررات شامل کلیه تابوهائی است که در معابر و محوطه‌های ساختمانی برای استفاده عموم بکار گرفته می‌شوند.

۷-۲۰-۱-۶- در مجتمع‌های ساختمانی که به درخواست هیات مدیره، و تصویب مسئولین ذریعته، مجله‌های خاصی برای نصب تابوها در نظر گرفته می‌شود، تبعیت از مشخصات مصوب برای کلیه دارندگان تابو الزامی است.

۷-۲۰-۱-۷- در محوطه‌ها و ساختمان‌های با ارزش تاریخی، که تابوها بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری یا ضوابط میراث فرهنگی از مشخصات ویژه‌ای برای این مقررات تبعیت می‌کنند، رعایت آن الزامی است؛ رعایت ضوابط خاص یا طراحی مجموعه تابوهای روی نمای ساختمان از جهت شکل، ابعاد، محل نصب، رنگ آمیزی، نورپردازی و غیره ضروری است. در طراحی تابوها باید نکات زیر مد نظر قرار گیرد:

الف- خدشه دار نشدن شخصیت و هویت یافت و معماری با ارزش و تاریخی.

ب- تقلیل تأثیر وجودی تابوها روی نمای ساختمان و مجموعه به حداقل ممکن از طریق محدودیت ابعاد و هماهنگی رنگ و شکل آنها با نما و تطابق محل نصب آنها با تقسیمات نمای ساختمان.

۷-۲۰-۲- تابوهائی که نیاز به مجوز ندارند، تابوهای نیازمند مجوز و تابوهای غیرمجاز:

۷-۲۰-۲-۱- تابو هائی که نیاز به مجوز از مراجع صدور پروانه ساختمان ندارند:

۷-۲۰-۲-۱-۱- تابوهای موقت معرفی‌کننده دست اندرکاران امر ساختمان در ساختمان‌های در حال احداث حاوی نام کارفرما، مجری، طراح معمار و سازنده و پیمانکاران و تاریخ آغاز به کار ساختمان، کاربری آتی بنا، یا ابعاد حداکثر مترمربع، در مدت ساخت بی‌نیاز از جواز هستند.

۷-۲۰-۲-۱-۲- تابوهای موقت مربوط به اجاره و فروش انبیه واملاک، یا سطح حداکثر ۵ مترمربع در تعداد یک عدد در هر ملک، بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰-۲-۱-۳- تابوهای هشداردهنده موقت در ساختمان در دست احداث، امکان سقوط مصالح ساختمانی و نظایر آن، به مساحت حداکثر ۰.۲۵ متر مربع، بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰-۲-۱-۴- پلاک معرف تاسیسات و اماکن مربوط به تاسیسات زیربنایی شهر، پست برق، مخابرات و تلفن و... به مساحت حد اکثر ۰.۲۵ مترمربع بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰-۲-۱-۵- شیشه‌نویسی روی وینترین مغازه‌ها در صورتیکه از ۲.۵ سطح شفاف وینترین تجاوز ننماید، بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰- تابوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های ساختمانی

۷-۲۰-۲-۱-۶- تذکرات و هشدارهای ایمنی و عمومی در ابعاد حد اکثر ۰.۲۵ مترمربع بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰-۲-۱-۷- تابوهای بی‌نیاز از جواز شامل تابوهای تبلیغاتی، تبلیغاتی اطلاع رسانی و راهنمای مسیر و تابوهای راهنمای شهری، بی‌نیاز از جوازند.

۷-۲۰-۲-۱-۸- پرچم کشور یا دیگر کشورها و سازمان‌هایی که دولت جمهوری اسلامی ایران عضویت آنها را داراست و گروه‌ها و پیام‌های دینی، نهادهای سیاسی مدنی، بی‌نیاز از جواز است.

۷-۲۰-۲-۱-۹- تابوهای کوچک که نمایانگر شماره پلاک هستند، منجمه تابوهای کوچکی که برای معرفی نام ساکنین در هر یک از تصرف‌های مسکونی تعبیه می‌شوند، بی‌نیاز از جوازند.

۷-۲۰-۲-۱-۱۰- تابوهای منع‌کننده از شکار، ماهیگیری، آیینی، ورود به املاک خصوصی، هشدار دهنده نسبت به حیوانات وحشی و نظایر آن، بی‌نیاز از جوازند.

۷-۲۰-۳- تابوهای غیر مجاز

۷-۲۰-۳-۱- هر نوع تابو دارای نورپردازی داخلی که باعث تابش نور مستقیم مؤثر به داخل تصرف‌های اطراف خود شود، مگر آنکه تابو مربوط به تصرف مذکور باشد، غیرمجاز است.

۷-۲۰-۳-۲- هر نوع تابویی که کل یا بخشی از آن به شکل متحرک طراحی شده باشد و در مسیر بزرگراه‌ها قابل روت باشد، غیرمجاز است. این ممنوعیت شامل عقربه‌های ساعت، پاندانما و پرچم‌ها یا آن دسته از تابوهای موقتی که نصب آنها مجاز دانسته شده، نیست.

۷-۲۰-۳-۳- هر نوع تابویی که دارای چراغ‌های چشمک‌زن، چراغ‌های با نورهای لحظه‌ای خیره‌کننده یا چراغ‌های رنگی متحرک یا با شدت رنگ متغیر بوده و از مسیر بزرگراه‌ها قابل روت باشد، غیرمجاز است. این تابوها چنانچه برای امنیت عمومی یا هشدارهای ترافیکی نصب شده و یا نشانگر زمان، دما، شرایط جوی یا محیطی باشد، و مزاحمتی برای عبور و مرور و آسایش ساکنین نداشته باشد، مجاز است.

۷-۲۰-۳-۴- هر نوع تابویی که پنجره، درب، راه‌های خروج اضطراری، پلکان‌ها یا بازشوهای امدادرسایی و بازشوهای تأمین نور و هوا یا هر نوع راه دخول و خروج بنا را سد کرده باشد، غیرمجاز است.

۷-۲۰-۳-۵- هر نوع تابویی که به درخت نصب شود، چه در محیط‌های عمومی یا املاک خصوصی غیرمجاز است.

۷-۲۰-۳-۶- هر گونه تابو که بر روی تجهیزات شهری مانند پست‌های برق، کیوسک تلفن، تیرها، جداول کناره معابر، پیاده‌روها، چراغ‌های برق، شیرهای آتش‌نشانی، پل‌ها، علائم بزرگراه‌ها یا تابوهای دیگر نصب شوند، غیرمجازند.

۷-۲۰-۳-۷- هر نوع تابویی که به دلیل مکان قرارگیری، موقعیت، اندازه، شکل یا رنگ موجب سدود کردن، معیوب کردن، محو و تضعیف کردن، مانع شدن یا مغشوش کردن منظر علائم انضمامی و کنترل ترافیک یا هر علامت یا وسیله دیگری شود که توسط نهادهای دولتی و عمومی نصب شده است و همچنین باعث افتخانش عبور یا اشتباه در هدایت وسایل نقلیه شود، غیرمجاز است.

۷-۲۰-۳-۸- چنانچه انواع تابوهایی که بیشتر در بخش "تابوهای بی‌نیاز از جواز" ذکر شده‌اند نیز دارای خصوصیات تابوهای غیرمجاز باشند، بن ممنوعیت شامل آنها نیز خواهد شد.

۷-۲۰-۴- انواع پلاک‌ها و تابوهای مجاز

الف - تابوهای راهنمای شهری

ب - تابوهای راهنمای مسیر

پ - تابوهای اطلاع رسانی

ت - تابوها و علائم انضمامی

ث - تابوهای تبلیغاتی

ج - تابوها و پلاکهای معرفی کاربری

چ - تابوها و پلاکهای نام ساختمان

ح - تابوها و پلاکهای داخل ساختمان

۷-۲۰-۵- سطح مجاز تابوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲۰-۵-۱- سطح مجاز و سایر مشخصات تابوهای راهنمای شهری، تابوهای راهنمای مسیر، تابوهای اطلاع‌رسانی و تابوها و علائم انضمامی، در کنونیسیون وین و سایر مقررات داخلی تعیین گردیده است.

۷-۲-۶-۳- ارتفاع مجاز حد فوقانی تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۶-۳-۱- در تابلوهای معرف کاربری حداکثر ارتفاع مجاز نصب لبه فوقانی تابلوهای دیواری مربوط به کاربری‌های واقع در ضلع همکف و نیز تابلوهای طره و ایستاده با پایه نگهداری آنها، زیر سطح کف پنجره طبقه اول و حداکثر ۶ متر از متوسط کف معبر است.

۷-۲-۶-۳-۲- حداکثر ارتفاع مجاز نصب تابلوهای دیواری نام ساختمان حد نهایی دست انداز باید است.

۷-۲-۶-۴- پیشروی مجاز تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی در حریم معابر عمومی:

۷-۲-۶-۴-۱- کلیه تابلوهای دیواری باید به صورتی روی نمای ساختمان نصب شوند که اگر در ارتفاع کمتر از ۲.۵ متر نسبت به زمین و کف قرار گیرند، حداکثر پیش‌آمدگی آنها در حریم معبر عمومی باید ۱۰ سانتیمتر باشد.

۷-۲-۶-۴-۲- به تابلوهای طره که عمود بر نمای اصلی ساختمان نصب می‌گردند، به شرطی که پیش روی آنها در معبر عمومی حداکثر تا یک سوم عرض پیاده‌رو و حداقل ۹۰ سانتیمتر تا لبه سواره رو فاصله داشته باشد، طبق مفاد زیر اجازه پیشروی در حریم معبر عمومی داده می‌شود:

جدول شماره ۱۰

حداکثر پیش‌آمدگی در ارتفاع بالا تر از ۳.۵ متر از تراز کف معبر ۱.۵ متر است	حداکثر پیشروی در معبر
۲.۵ متر	۲۵ سانتیمتر
۲.۷۵ متر	۵۰ سانتیمتر
۳ متر	۷۵ سانتیمتر
۳.۲۵ متر	۱۰۰ سانتیمتر
۳.۵ متر	۱۲۵ سانتیمتر
۳.۷۵ متر	۱۵۰ سانتیمتر

حداکثر ارتفاع لبه زیرین تابلوهای طره و یا هر نوع پیش‌آمدگی تابلو، در محدوده ۱۵ متری تقاطع حساب‌ها نباید کمتر از ۲ متر باشد.

۷-۲-۵- تابلوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های ساختمانی

۷-۲-۵-۳- سطح مجاز تابلوهای تبلیغاتی، تابلوهای معرف کاربری، تابلوهای نام ساختمان و تابلوهای داخل ساختمان بر اساس مقررات مورد بحث شهرداری‌ها محاسبه و تعیین می‌شود.

۷-۲-۵-۴- محدوده نصب انواع تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۵-۴-۱- محدوده کلی نصب تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۵-۴-۱-۱- تابلوهای معرف کاربری باید لزوماً به سنگ محل وقوع کاربری نصب شوند مگر در مواردی که در این مقررات آورده شده باشد.

۷-۲-۵-۴-۱-۲- تابلوهای معرف کاربری فقط روی نمای اصلی ساختمان یا داخل ملک و رو به معبر عمومی اجازه نصب دارند.

۷-۲-۵-۴-۱-۳- محل نصب تابلو بر ساختمان باید به صورتی انتخاب شود که هماهنگ با خطوط و سطوح اصلی معماری و نمای ساختمان بوده و به تشخیص مسئولین به معماری و نمای ساختمان لطمه ای وارد نیآورد. تابلوها نباید نمای دومی برای ساختمان پدید آورند، بلکه باید به گونه‌ای طراحی و نصب شوند که جزئی از نمای ساختمان به چشم آیند.

۷-۲-۵-۴-۱-۴- تابلوهای مجاز روی نمای اصلی ساختمان باید به گونه‌ای قرار گیرند که در دید عمومی بر نمای ساختمان، هیچ بخشی از تابلو از لبه‌های محیطی نمای ساختمان خارج نشود. محل نصب تابلوها باید همواره از لبه‌های عمودی نما نسبت به دیوار همسایه حداقل ۱۵ سانتیمتر وار کف پیاده رو حداقل ۶۰ سانتیمتر فاصله داشته باشد.

۷-۲-۵-۴-۲- ارتفاع حد زیرین تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۵-۴-۲-۱- حد زیرین ارتفاع تابلوهایی که از زیر آنها عبور می‌شود، نباید از ۲.۵ متر پایین تر باشد و یا سازه و اجزای آن از این ارتفاع نسبت به متوسط تراز کف و زمین معبر قرار گیرند.

۷-۲-۵-۴-۲-۲- حد زیرین تابلوهای دیواری و تابلوهای ایستاده ای که ضخامت آنها از ۱۰ سانتیمتر تجاوز نکند و از زیر آن عبور افراد صورت نمی‌گیرد، باید حداقل ۶۰ سانتیمتر بالاتر از متوسط کف و زمین باشد.

۷-۲-۵- تابلوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های ساختمانی

۷-۲-۵-۴-۵- حریم تابلوهای مختلف واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۵-۴-۵-۱- حریم تابلوهای انتظامی، راهنمای شهری، راهنمای مسیر به فرار زیر است حد افق فاصله لبه بیرونی تابلوها در معابر داخل شهر تا لبه سواره رو باید ۴۵ سانتیمتر باشد در مورد سایر معابر و بزرگراهها و معابر حومه شهر ضوابط شهرداری‌ها ملاک خواهد بود. عده حداقل انواع دینار تابلوها در این حریم ضروری بوده و باعث افزایش ایمنی عبور و مرور و تمرکز حواس رانندگان و عابرین می شود.

۷-۲-۵-۴-۶-۲- حریم تابلوهای معرف کاربری

یک سوم عرض عمده رده از حد ملاک مجاز حیثان به اندازه حداکثر ۱.۵ متر عرض به شرط باقی ماندن ۹۰ سانتیمتر تا لبه سواره رو حریم نصب تابلوهای معرف کاربری‌ها ساخته می‌شود. به لحاظ منسوخ بودن اجازه پیشروی تابلوهای فوق در معبر عمومی محدوده نصب تابلوهای معرف کاربری و تابلوهای انتظامی و راهنمای شهری باید همواره از هم مجزا باشد.

۷-۲-۵-۴-۶-۳- حریم تابلوهای تبلیغاتی

در برخی خیابان‌ها و میدان‌ها و فضاهای شهری که در ضوابط شهرداری‌ها مجاز شناخته شوند، اجازه نصب تابلوهای تبلیغاتی داده می‌شود. حریم نصب تابلوهای تبلیغاتی طبق ضوابط شهرداری‌ها است.

۷-۲-۵-۴-۶-۴- حریم تابلوهای اطلاع‌رسانی

در برخی خیابان‌ها و میدان‌ها و فضاهای شهری با تأیید مراجع مسئول نصب تابلوهای اطلاع‌رسانی مجاز خواهد بود.

۷-۲-۵-۴-۷-۲- مطالب تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱- مطالب تابلو

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۱- در خصوص ضوابط تابلوهای انتظامی، راهنمای شهری و راهنمای مسیر، مقررات کنونی وین ملاک عمل خواهد بود.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۲- مطالب تابلوهای نام ساختمان محدود به نام و یک تصویر یا شماره ساختمان است.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۳- در هر تابلوی معرف کاربری حداکثر استفاده از مطالب زیر مجاز است: نوع کاربری، شغل، نام خاص، تصویر مناسب یا کاربری یا نماد کاربری (پیکتوگرام) یا علامت تجاری که می‌تواند حاوی سلا تا سلس باشد.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۴- دوباره نویسی و تکرار مطالب تابلو ممنوع است (موارد استثنا به تشخیص مرجع صدور پروانه تابلو مجاز است). این ضابطه شامل تابلوهای تبلیغاتی نمی‌شود.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۵- مطالب تابلو باید از نظر دستور زبان و املا صحیح باشد (موارد استثنا به تشخیص مرجع صدور پروانه تابلو مجاز است).

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۶- تابلوهای که مطالب آنها از نظر نهادهای قضایی کشور یا مسئولان کنترل تابلوها بر خلاف عفت عمومی ویا مصالح اجتماعی تشخیص داده شود و یا به موجب شکایت افراد حقیقی و حقوقی ویا تشخیص نهادهای فوق‌الذکر مصالح آنان را تحدید کند و یا به آنها صدمه زند، ممنوع است.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۷- نصب تابلوهایی که با استفاده از شکل و رنگ وسایر مشخصات علائم هشدار دهنده ویا نوشته های "ایست"، "خطر" و دیگر مطالبی که به تشخیص مسئولین امکان ایجاد شبیه با تابلوهای انتظامی دارند، ممنوع است.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۸- استفاده از علامت و نماد کاربری (پیکتوگرام) برای کاربری‌های اضطراری و عمومی به منظور تشخیص سریع‌تر اماکن مربوط به آنها توصیه می‌شود.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۱-۹- استفاده از الگو و طرح یکسان تابلو، برای تابلوهای معرفی کاربری‌های هم نوع توصیه می‌شود.

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۲- خط در تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۵-۴-۷-۲-۲-۱- خط تابلو و نحوه درج مطالب، به تشخیص مسئولین اجرای مقررات تابلوها، باید خوانا و قابل تشخیص باشد. محدودیت‌های زیر در مورد خط در تابلو الزامی است. موارد استثنا، باید به تأیید مراجع ذیربط برسد.

۷-۲-۸-۱-۸-۳-۲۰ - در تابلوهای ساختمان‌های مسکونی، داری، درستی، مدعی، آموزشی، پانگ‌ها و سایر کاربری‌هایی که به تشخیص مرجع صدور پروانه ساختمان فاقد روحیه تجاری تفریحی هستند، باید از تنوع رنگی کمتری استفاده شود.

۷-۲-۸-۱-۸-۴-۲۰ - رنگ گیمه تابلوهای ایمنی، نظمی، همدی شهری و راهسوی مسری، به طبق مقررات کنوانسیون وین و سایر مقررات داخلی منجمه جدول رنگبندی ایمنی باشد.

۷-۲-۸-۲-۲۰- نورپردازی تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی:

۷-۲-۸-۱-۱-۲۰ - نورپردازی تابلوهای معرفی کاربری باید توسط منابع موری ثلثی باشد که از بیرون بر سطح تابلو بیفتد و به در داخل تابوگرگند شده باشد. این نور نباید مزاحمتی برای رانندگان و عابرین ایجاد نماید. به هر صورت نور تابنده نباید در فاصله ۱۳۰ سانتیمتری بیش از یک شمع بر فوت مربع شدت داشته باشد.

۷-۲-۸-۱-۲-۲۰ - نور پردازی تابلوها نباید به گونه‌ای باشد که تابش مستقیم روی ساختمان‌ها و کاربری‌های اطراف داشته باشد. شدت نور تابلوها در هر نقطه از معابر عمومی یا فضاهای ساختمان یا ملک مجاور نباید بیش از یک شمع بر فوت مربع باشد.

۷-۲-۸-۱-۳-۲۰ - نورپردازی تابلوهای معرفی کاربری و تبلیغاتی بصورت چشمگیر و رقصان در مناطق مسکونی و درحوزه بزرگراه ممنوع است. این تابلوها باید فقط با نور ثابت نورپردازی شود.

۷-۲-۸-۱-۴-۲۰ - در تصرف های کسی تجاری و تجمعی، استفاده از تابلوهای چشمگیر و رقصان، فقط با تأیید مرجع صدور پروانه ساختمان مجاز است.

۷-۲-۸-۱-۵-۲۰ - نصب تابلوی تبلیغاتی نورپردازی شده دارای چراغ‌های قرمز و سبز یا زرد در مجاورت تقاطع‌ها، بصورتی که مانع کارکرد صحیح چراغ‌های راهنمایی شود، ممنوع است.

۷-۲-۸-۱-۶-۲۰ - نورپردازی تابلوها نباید به گونه‌ای باشد که موجب آلودگی و ایجاد مزاحمت برای همسایگان و منازل همجوار شود. چنانچه بعد از صدور مجوز برای تابلویی معیوه نشود که تا بوی مزبور باعث مزاحمت می‌شود، بند به دستور مرجع صدور پروانه، مالک تابلو موظف است در اسرع وقت نسبت به تغییر تابلو و رفع مزاحمت اقدام نماید.

۷-۲-۷-۲۰- تابلوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های ساختمانی

۷-۲-۷-۱-۲۰ - استفاده از خط و زبان فارسی در مطالب تابلوها الزامی است، ضرورت استفاده از زبان و خط بیگانه در کاربری‌های عمومی اضطراری مانند داروخانه، اماکن درمانی و اورژانس، پلیس و غیره بسته به تشخیص مسئولین اجرای مقررات تابلوها در مراجع صدور پروانه ساختمان سببها خواهد بود.

۷-۲-۷-۲-۲۰ - اولویت خط فارسی بر خط بیگانه در کلیه تابلوهای معرفی کاربری دوزبانه الزامی است. تنها در مواردی چون تابلوهای سفارتخانه‌ها، کنسوها، انجمن‌های اقلیت‌های قومی و سایر مواردی که کاربری به اتباع خارجی و اقلیت‌های قومی و زبانی اختصاص دارد، اولویت خط فارسی حذف می‌شود، اما به هر حال در کنار خط بیگانه، خط فارسی نیز باید وجود داشته باشد.

۷-۲-۷-۳-۲۰ - حداکثر اندازه حروف در تابلوهای تبلیغاتی و معرفی کاربری که در مناطق تجاری ارائه می‌شوند، دو سوم ارتفاع تابلو یا ۷۵ سانتیمتر (هرکدام که کمتر باشد) خواهد بود. در مناطق مسکونی این اندازه به دو سوم ارتفاع تابلو یا ۵۰ سانتیمتر (هر کدام که کمتر باشد) محدود می‌شود.

۷-۲-۷-۴-۲۰ - در تابلوهای معرفی کاربری دو زبانه دارای اولویت خط فارسی، ارتفاع خط بیگانه به میزان حداکثر دو سوم اندازه خط فارسی مجاز است.

۷-۲-۷-۵-۲۰ - اگر تابلو تبلیغاتی در محوطه مجتمع ساختمانی قرار گیرد، مقابل مندرج در آن باید از جانب بزرگراه‌ها و خیابان‌های داخلی شهر کاملاً خوانا و واضح باشد.

۷-۲-۸-۱-۲۰- رنگ و نور پردازی تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی

۷-۲-۸-۱-۱-۲۰- رنگ تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی

۷-۲-۸-۱-۱-۲۰ - توصیه می‌شود که انتخاب رنگ تابلوها یا توجه به ماهیت کاربری و تصرف متعلق به آن تعیین شود.

۷-۲-۸-۱-۲-۲۰ - استفاده از رنگ‌های متنوع و ترکیب‌های گوناگون رنگی هماهنگ با متضاد، در تابلوهای کاربری‌های تجاری و تبلیغاتی آزاد است.

۷-۲-۷-۲۰- تابلوها و علائم در معابر و محوطه‌های بیرون مجتمع‌های ساختمانی

۷-۲-۷-۱-۲۰ - به جز تابلوهایی که مرجع صدور پروانه ساختمان برای بر آوردن «سایت»، سلامت و امنیت عمومی مشخص می‌کند، کلیه تابلوهای معرفی کاربری الکترونیکی یا نور پردازی شده باید بین نیمه شب تا طلوع آفتاب خاموش شوند.

۷-۲-۷-۲-۲۰ - تابلوهای چشمگیر، روشن و خاموش شونده و دارای تصاویر متحرک، که سرعتی بیش از ۳۰ مرتبه خاموش شدن در دقیقه دارند، باید به نحوی نصب شوند که حداقل باسن ترین نقطه تابلو تا سطح زمین ۹ متر باشد.

۷-۲-۷-۳-۲۰ - قبل از نصب هر نوع تابلو یا نورپردازی در مجاورت فرودگاه، باید نباید مقاصد مسئول در بخش‌های هدایت پرواز و ناوبری فرودگاه مزبور اخذ شود.

۷-۲-۷-۴-۲۰ - هیچ تابلویی نباید غیر از طریق الکترونیکی روشن شود و روش‌های الکترونیکی و سیمکشی آن باید منطبق با مبحث سیم‌کشی مقررات ملی ساختمان باشد. نباید از حرقه و سعه در هوای آزاد به منظور تبلیغ و یا نور پردازی تابلو استفاده شود.

۷-۲-۹-۲۰- تابلوهای واقع در معابر و محوطه‌های بیرونی ناهماهنگ

۷-۲-۹-۱-۲۰ - تابلوهای ناهماهنگ به تابلوهای موجودی اطلاق می‌شود که به تشخیص مسئولان معابر یا مقررات مصوب باشند یا این تابلوها بسته به میزان هماهنگی و لغت‌ه به سیمای شهری برخورد می‌شود.

۷-۲-۹-۲-۲۰ - چنانچه تابلویی ناهماهنگ با ضوابط مصوب باشد، بسته به میزان ناهماهنگی به دارندنده تابلو مهلت داده می‌شود تا نسبت به جمع‌آوری و یا اصلاح و تطبیق آن با ضوابط موجود اقدام نماید.

۷-۲-۹-۳-۲۰ - نحوه برخورد با تابلوهای ناهماهنگ و مهلت‌های لازم برای جمع‌آوری اصلاح و تطبیق آنها با ضوابط مصوب و میزان جریمه تابلوها در مقررات شهرداری‌ها تعیین می‌شود.

فهرست استانداردهای قابل استفاده:

- NFPA**: انجمن ملی محافظت در برابر آتش آمریکا
- DOT**: سازمان ترافیک آمریکا
- OSHA**: اداره ایمنی و بهداشت حرفه‌ای آمریکا
- MSDS**: برگه اطلاعات ایمنی مواد، اداره ایمنی و بهداشت حرفه‌ای آمریکا
- UN Number**: شماره مواد شیمیایی ثبت شده در سازمان ملل
- CAS Number**: شماره مواد شیمیایی ثبت شده توسط مؤسسه خدمات شیمیایی